

Підтримку надає:

Федеральне міністерство
продовольства і
сільського господарства

на підставі рішення
Німецького Бундестагу

Німецько-український
агрополітичний діалог

При Інституті економічних досліджень та політичних консультацій

Звіт з аграрної політики

APD/APR/02/2018

Управління аграрним сектором в Німеччині

Бернд-Удо Ган, керівник 1 відділу BMEL

Київ, квітень 2018

Про проект «Німецько-український агрополітичний діалог» (АПД)

Проект «Німецько-український агрополітичний діалог (АПД)» реалізується за підтримки Федеральним Міністерством продовольства та сільського господарства (BMEL) з 2006р. і наразі до 2018р. та за його замовленням через виконавця ТОВ ГФА Консалтинг Груп, а також робоче співтовариство, яке складається з ТОВ IAK Аграр консалтинг, Лейбніц-Інституту аграрного розвитку в країнах з перехідною економікою та ТОВ АФЦ Консультантс Інтернешнл. Реципієнтом проекту виступає Інститут економічних досліджень та політичних консультацій в Києві. При реалізації важливих заходів для розвитку ринку землі, використання державних земельних площ та приватизації АПД працює у кооперації з ТОВ з управління та реалізації земель (BVVG). Бенефіціаром проекту виступає Міністерство аграрної політики та продовольства України.

Проект має підтримувати Україну в питаннях розвитку сталого сільського господарства, ефективної переробної промисловості та підвищення міжнародної конкурентоспроможності відповідно до принципів ринкової та регуляторної політик та з урахуванням потенціалу розвитку, який виникає в рамках Угоди про Асоціацію між ЄС та Україною. З цією метою Проект має надавати інформацію про німецький, зокрема, східнонімецький, а також міжнародний, європейський досвід з розробки рамкових аграрно-та-лісополітичних умов, а також з організації відповідних аграрно-політичних установ.

Німецько-український
агрополітичний діалог

www.apd-ukraine.de

Автори:

Бернд-Удо Ган

Bernd-Udo.Hahn@bmel.bund.de

Дисклеймер

Даний звіт опубліковано за відповідальності Німецько-українського агрополітичного діалогу (АПД). Будь-які точки зору та результати, висновки, пропозиції чи рекомендації, зазначені в ній, належать авторам та не обов'язково відповідають поглядам АПД

© 2018 Німецько-український агрополітичний діалог
Усі права захищено.

Зміст

1.	Німецьке сільське господарство – галузь з майбутнім.....	4
2.	Зміна аграрної політики	5
3.	Федеральне міністерство продовольства та сільського господарства (BMEL)	10
3.1	Завдання та цілі BMEL	10
3.2	Організація Міністерства.....	13
3.3	Коло діяльності BMEL.....	15
3.4	Бюджет BMEL	24
3.5	Історичний розвиток/зміни організаційної структури BMEL після возз'єднання Німеччини	26
4.	Співробітництво між ЄС, Федерацією та федеральними землями	28
4.1	Розподіл компетенції між Федерацією та федеральними землями.....	28
4.2	Компетенція Федерації та федеральних земель у справах ЄС	33
4.3	Співпраця Федерації та федеральних земель – Конференція аграрних міністрів (AMK).....	34
5.	Аграрні уряди/аграрне управління на рівні федеральних земель	36
5.1	Структури аграрного управління в федеральних землях	36
5.2	Аграрне управління в Нижній Саксонії	37
5.3	Аграрне управління в Баварії	39
5.4	Додатки	43

1. Німецьке сільське господарство – галузь з майбутнім

Сільське господарство та продовольство є живими темами, які стосуються кожного. Сільське господарство не є такою самою галуззю економіки, як всі інші. Воно виробляє не тільки високо цінні, здорові та безпечні продукти харчування з повагою до того, як вони вироблялися, воно також захищає культурний ландшафт. В якості двигуна для життя та роботи в сільських регіонах Німеччини, воно зберігає традиції та народні звичаї.

При цьому майже 275 000 підприємств (2016) створюють основу для дієздатності німецького сільського господарства. Німецьке сільське господарство характеризується різноманіттям в різних методах виробництва: великі підприємства та маленькі селянські подвір'я, традиційне та органічне виробництво, глобальне та регіональне спрямування. Частка підприємств, якими управляє одна родина, в сільському господарстві Німеччини складає майже 90 процентів.

Німецьке аграрне господарство та продовольча промисловість з їхніми майже 4,5 мільйонами зайнятих представляють собою в Німеччині сильний економічний фактор. Вони представляють кожне дев'яте робоче місце та на них припадає майже шість процентів валової доданої вартості в країні.

Німецьке сільське господарство та продовольча промисловість добре представлені на європейському та міжнародному ринках. Експорт набув значення. Основними споживачами є європейські країни-сусіди, США та Китай; лише незначна частка експортується до Африки. Німецькі фермери сьогодні не на пряму, але заробляють кожне третє євро завдяки експорту. В глобальному порівнянні, що стосується експорту (2016: 5,6% від всесвітньої торгівлі аграрними товарами) та що стосується імпорту (2016: 6,7%) Німеччина обіймає третє місце. В сальдо імпорт (77,1 млрд. євро) аграрними та продовольчими товарами Німеччини є більшим за експорт (2016: 67,9 млрд. євро).

Тим не менш, перед сільським господарством постають великі виклики. Важливими поняттями тут стають забезпечення харчування для зростаючого населення планети та зміна клімату. Сільське господарство має вестися стало та захищати обмежені природні ресурси, для того, щоб не навантажувати наступні покоління проблемами з ушкодженням кліматом та навколишнім середовищем. Воно повинно виконувати свої зобов'язання щодо захисту навколишнього середовища, захисту тварин та безпеки продуктів харчування та утримувати за собою місце на всесвітньому ринку.

Сільське господарство в майбутньому потребує перспектив, які будуть одночасно економічно надійними, легко переноситися екологією та такими, які сприйматиме суспільство. Таким чином сільське господарство майбутнього утримає за собою місце в центрі суспільства.

2. Зміна аграрної політики

Іще діючий на сьогодні **Закон про сільське господарство¹** було прийнято 1955 року ([додаток 1](#)). Законодавчі підходи тоді обґруntовувалися наміром забезпечити продовольчу безпеку та розширити пропозицію продуктів харчування за рахунок високо цінних продуктів, а також гарантією належної участі сільськогосподарських підприємств у динаміці доходів суспільства. Завдання для аграрної політики – уможливити для сільського господарства участь у загальному розвитку доходів та добробуту.

В § 1 Закону про сільське господарство це означає:

«Для того, щоб забезпечити сільському господарству участь у прогресивному розвитку німецького народного господарства та щоб гарантувати населенню найкраще забезпечення продовольчими товарами, сільське господарство слід привести у такий стан з застосуванням засобів загальної економічної та аграрної політик – особливо торгової, податкової, кредитної та цінової політик – який дозволить йому збалансувати наявні недоліки, пов’язані з природними та економічними умовами, у порівнянні з іншими областями економіки та підвищити його продуктивність. Тим самим одночасно має бути прирівняним до інших професійних груп соціальне положення людей, зайнятих в сільському господарстві.»

Так і Федеральний уряд зобов’язується, відповідно до положень Закону про сільське господарство, надавати Німецькому Бундестагу всеохоплюючий звіт щодо стану доходів німецького сільського господарства, а також щодо аграрно-політичних заходів. Цей «Аграрно-політичний звіт Федерального уряду» виходить що 4 роки. Останнього разу звіт вийшов у 2015 році, наступний звіт буде надано 2019 року.

Вже невдовзі після прийняття Закону про сільське господарство було засновано Європейське Економічне Співтовариство (EWG). Тоді в «Римських Договорах» від 1957 року країнами-засновниками тодішнього Європейського Економічного Співтовариства (EWG) було закріплено цілі та завдання європейської аграрної політики. Щоб забезпечити людей в зруйнованій післявоєнній Європі достатньою кількістю продуктів харчування за належними цінами, Німеччина, Франція, Італія, Бельгія, Нідерланди та Люксембург визначили тоді у Договорі-EWG, що слід сприяти підвищенню продуктивності в сільському господарстві, стабілізувати ринки та гарантувати при цьому сільському населенню належний рівень життя. **В той же час вони передали Співтовариству в формі Європейської Комісії право законодавчої ініціативи, для того, щоб створювати спільні рамкові регулювання, та передали Співтовариству компетенцію щодо фінансування пов’язаних із цим заходів.** Сформульовані іще в Договорі-EWG від 1957 року, з огляду на тодішній стан забезпечення, цілі Спільної аграрної політики (САП) залишилися незмінними і завдяки Лісабонському Договору 2007 року діють і надалі. САП має збільшувати продуктивність сільського господарства, забезпечувати в такий спосіб сільському населенню належний рівень життя, стабілізувати ринки,

¹ Закон про сільське господарство в Федеральному законодавчому віснику Частина III, номер у змісті 780-1, опубліковано виправлену редакцію, що останнього разу була змінена в статті 358 адміністративного акту від 31. серпня 2015 (BGBI. I S. 1474).

гарантувати забезпечення продуктами та піклуватися про належні ціни на продукцію для споживачів (стаття 39 Договору щодо методу роботи Європейського Союзу).

В 1958 році було розроблено основні напрямки майбутньої Спільної аграрної політики. Для того, щоб досягти цілей, зазначених у Договорі-EWG, повинна була посилюватися торгівля та скорочуватися торгівельні обмеження. При цьому треба було звертати увагу на справедливу конкуренцію між регіонами та попереджати перевиробництво. В центрі уваги стояло селянське сімейне господарство.

На основі цього Комісія розробила спільний регулюючий механізм, який після погодження з боку країн членів EWG повинен був замінити ринкові регулювання окремих держав. В 1962 році Спільна аграрна політика вступила в силу разом з системою регулювання ринку зернових. Система регулювання ринку базувалася на трьох основних принципах: єдність ринку, преференції спільноті та фінансова солідарність. Однак, її дія вперше торкнулася цієї системи регулювання ринку лише в 1967 році, коли вперше було запроваджено мінімальну ціну на зернові, за яку держава мала закуповувати кожну запропоновану партію зернових певної визначеної якості. Крок за кроком, для різних областей товарів виникло загалом 22 системи регулювання ринку, які, в основі своїй, переслідували одну і ту саму ціль: забезпечення певного рівня ціни для виробників і, таким чином, доходів в сільському господарстві.

Однак, Спільна аграрна політика не змогла зупинити ґрунтовну зміну структури сільського господарства протягом минулих десятиліть. З 60-х років кількість підприємств в Німеччині скоротилася на 80 процентів – з 1,6 мільйонів до 275 000 в 2016 році. В той же час, підприємства, що залишилися, ставали все більшими і все продуктивнішими. Цей величезний приріст продуктивності мав наслідки.

Оскільки на відмежованому через високі ввізні мита внутрішньому ринку дотаційні ціни були підняті іще до початку 80-х років в окремі роки частково на більше ніж десять процентів і одночасно втручання не підлягало жодним обмеженням щодо кількості, в Європейському Союзі накопичилися **величезні надлишки**. Обмеження виробництва в формі квот (молоко, цукор, крохмаль) не принесли значного полегшення, оскільки квоти частково перевищували внутрішній попит на більше ніж 20 процентів. Обмеження щодо втручання так само, як і дотаційний збут на внутрішньому ринку та в інших країнах (третіх країнах) не привели до сталої зміни існуючої ситуації.

На додаток до ринково-політичних інструментів **План Маншольта (Mansholt) від 1968 року** створили основу для сільськогосподарської структурної політики. З початку 70-х років структурні зміни в сільському господарству супроводжувалися підтримкою інвестицій на окремих підприємствах для покращення умов роботи та виробництва. З середини 70-х років додаткову підтримку у вигляді компенсаційних виплат за постійні природні та економічні недоліки отримало забезпечення сталого ведення господарчої діяльності на землі в гірських областях та інших областях, що мають від природи не сприятливі умови.

В кінці кінців, в 1988 році з **Реформою структурного фонду** було створено **підтримку розвитку в областях з активним сільським розвитком та сільськогосподарським виробництвом**. До цього відносяться заходи для нової економічної діяльності, інфраструктури, людських ресурсів та навколишнього середовища, що охоплюють набагато ширшу область, ніж сільське господарство. В

рамках суспільної ініціативи «LEADER» Європейська Комісія також підтримує проекти, що виходять за межі сільського господарства, зокрема, спрямовані на підтримку місцевого та сільського розвитку, які були ініційовані з залученням місцевого населення.

Переламним пунктом стала аграрна реформа 1992 року, названа на честь тодішнього аграрного комісара Рея **Макшарі** (Ray MacSharry). Дотаційні ціни на зернові та яловичину були покроково скорочені до 33 процентів, а аграрні площини переведені під пар. В якості компенсації фермери отримали прямі виплати (премії). Паралельно до цього було введено додаткові заходи в області аграрної структурної політики, як-то екстенсифікація, лісорозведення та вихід на пенсію раніше належного строку. Разом із ними вперше до Спільної аграрної політики у великому об'ємі потрапили інтереси навколошнього середовища.

Лише з огляду на **Угоду про аграрну торгівлю** (в рамках загальної митної та торгівельної угоди, GATT), яка була прийнята в 1994 році в Марракеші в рамках так званого **Уругвайського кола**, та значно зростаючих витрат на аграрне господарство – у 80-х роках до 70 відсотків бюджету ЄС припадало на сільське господарство – в Спільній аграрній політиці відбулася зміна парадигми. Із зобов'язаннями відмінити внутрішні дотації, знизити ввіні мита на аграрні продукти та скоротити експортні субсидії європейська аграрна політика відвернулася від ринкових та цінових дотацій та поставила на перший план пряму дотацію доходів.

Реформи в аграрній політиці продовжилися в 1999 році з **Agenda 2000**. Дотаційні ціни було наново покроково скорочено. На зустріч цьому були підняті прямі виплати. Новим також було добровільне покращення умов навколошнього середовища, що означало, що країни-члени могли прив'язувати прямі виплати до дотримання приписів щодо поводження з навколошнім середовищем. Хоча найважливішою зміною було все ж таки розбудова супутніх заходів та розширення аграрної структурної політики до набагато ширшої області - «підтримки розвитку сільської місцевості», тобто так званого 2-го стовпа Спільної аграрної політики. Ціллю є сприяння розвитку сільського господарства та сільських територій шляхом запровадження довгострокових заходів на користь покращення виробничих, переробних та збутових структур, а також рамкових умов для сільськогосподарської діяльності. Орієнтований іншого підтримки отримують інвестиції у сучасні тваринницькі приміщення та машини, ведення господарської діяльності на землі, що легко переноситься навколошнім середовищем, прямий збут продукції, створення альтернативних можливостей для заробітку для фермерів, ведення сільськогосподарського виробництва в областях з несприятливими умовами, відновлення сіл, землевпорядкування та інфраструктурні заходи, лісове господарство, ремісництво та туризм.

З аграрною реформою 2003 року була відмічена нова віха. Європейський Союз розпочав **відділяти прямі виплати від виробництва**. Таким чином для фермерів відкрилися нові підприємницькі простори. На додаток до цього, ЄС зі своїми заходами зробило вагомий внесок до скорочення порушень правил конкурентної боротьби в міжнародній торгівлі. Для того, щоб отримувати прямі виплати в повному розмірі, фермери повинні в рамках так званих **«Cross Compliance»** виконувати численні зобов'язання, передбачені в спеціальних правових нормах, як-то захист навколошнього середовища, тварин та рослин, щодо здоров'я тварин, захисту

ґрунтів та водоймищ, а також в області безпечності продуктів харчування та зберігати їхні землі в доброму стані з огляду на сільськогосподарське виробництво та екологію. Тим не менш, частина прямих виплат скорочується та також надається у розпорядження для програм в рамках 2-го стовпа (так звана «**модуляція**»).

В 2008 році в ході так званого **Health Check** (перевірки реформ 2003 року) ЄС прийняло рішення злегка починати скорочувати прямі виплати до десяти процентів з 2012 року. Гроші повинні перш за все слугувати тому, щоб активніше підтримати через 2-й стовп проекти в області зміни клімату, відновлюваної енергетики, біорізноманіття, управління водними ресурсами, інновацій та проведення досліджень, а також в молочному тваринництві.

З кінця 2013 року з прийняттям Радою та Європейським Парламентом **реформи** було **продовжено курс ринкової орієнтації сільського господарства а САП стала іще більше ніж до цього часу орієнтуватися на відшкодування послуг, наданих суспільству**. В той же час, САП і надалі пропонує виробникам руку допомоги на випадок ринкової кризи. Важливим є те, що і надалі активно продовжується інтеграція до САП вимог щодо навколошнього середовища та сприяння сільському розвитку в ЄС. Цим САП реагує на різноманітні та змінні суспільні виклики та вимоги. До них, наприклад, відносяться економічні виклики глобалізації, захист природних ресурсів та біорізноманіття, а також демографічні перетворення, особливо в сільських областях. САП підтримує виробників та сільські регіони під час подолання цих викликів і тому спрямовується на наступні цілі: рентабельне виробництво продуктів харчування, стало ведення господарчої діяльності із залученням природних ресурсів та захист клімату, а також зважений просторовий розвиток. Відповідно до цього САП на 2014-2020 рр. отримало нові елементи. Так, так званий **«Greening»** так вплинув на прямі виплати, що фермери їх (прямі виплати) отримують тільки тоді, якщо вони зробили щось конкретно корисне для навколошнього середовища. Це охоплює збереження площ під багаторічними зеленими насадженнями (такими, як луги та пасовища), посилення диверсифікація при вирощування (більше різноманіття при виборі польових культур, які планують вирощувати), а також надання так званої «екологічної пріоритетної площині» на ріллі. З часткою у майже 40 процентів фінансування САП представляє собою все іще найбільший блок фінансових засобів в багаторічних фінансових планах ЄС протягом періоду часу дії на 2014-2020 роки.

В кінці листопада 2017 року Європейська Комісія представила її повідомлення щодо **Подальшого розвитку САП після 2020 року** і запустила тим самим дебати щодо майбутньої європейської сільськогосподарської політики після 2020 року. При цьому Європейська Комісія поставила в центр уваги європейську додаткову цінність САП – при забезпеченні продуктами харчування, щодо захисту навколошнього середовища та природи, щодо гарантування доходів та сприяння сільському розвитку, а також щодо захисту клімату, біоекономіки та міграції – та звернула увагу на великі виклики з якими стикнеться САП в наступні роки. Повідомлення підкреслює досягнення (результати) сільського господарства щодо навколошнього середовища та клімату, а також роль перенесення знань. Однак, при цьому в майбутньому САП повинна буде іще більш цілеспрямовано підтримувати та сильніше генерувати досягнення (результати) сільського господарства для навколошнього середовища, біорізноманіття, клімату та природних ресурсів.

Зміни в аграрній політиці проявляються у спеціалізаціях (основних напрямках, на які звертатиметься увага), які встановлюватимуться через постанови та інструменти підтримки. Якість продуктів харчування та відповідний до потреб навколошнього середовища та тварин вид виробництва відіграють сьогодні порівняно набагато більшу роль, ніж об'єми виробленої продукції. Роль фермерів зараз полягає не тільки у виробництві продуктів харчування, а й у веденні господарчої діяльності та «збереженні» сільськогосподарських площ, ресурсів і ландшафтів, та все більше в якості «господарів енергії».

3. Федеральне міністерство продовольства та сільського господарства (BMEL)

3.1 Завдання та цілі BMEL

Найвищим Федеральним відомством Федеративної республіки Німеччина, яке бере за себе завдання, пов'язані з аграрним управлінням, є **Федеральне міністерство продовольства та сільського господарства (BMEL)**.

BMEL має урядові завдання в області продовольства, сільського та лісового господарства, рибництва, розвитку сільських територій, а також захисту споживачів, що стосується здоров'я. Федеральне міністерство займається цією роботою не лише на рівні національного законодавства, а й також на рівні Європейського Союзу (наприклад, під час переговорів щодо Спільної аграрної політики) та в рамках міжнародних угод (наприклад, під час переговорів щодо ВТО).

Аграрно-політичний взірець Федерального уряду охоплює привабливу, варту життя в ній та життєздатну сільську місцевість, а також стало, відповідальнє в екологічному відношенні, економічно продуктивне та мультифункціонально спрямоване сільське, лісове та рибне господарство. Сільськогосподарські сімейні господарства та підприємства з селянським підходом до ведення господарчої діяльності особливо добре підходять під цей взірець. Вони мають велике значення для розвитку сільських регіонів та суспільної згуртованості.

Ціллю Федерального уряду є створення **продуктивних та конкуренто-спроможних сільського господарства та продовольчої промисловості**. Їх необхідно укріплювати в довгостроковій перспективі. До цього належить:

- конкуренція, яка діє в середині ланцюжка створення доданої вартості та в ЄС,
- розвиток аграрних структур, який відповідає вимогам суспільства до сільського господарства, захищає власність, як основу господарювання та зберігає шанси для розвитку, особливо, для селянських сімейних підприємств,
- соціально-політичне супроводження структурних змін в сільському господарстві,
- підтримка ринкової орієнтації німецької аграрної та продовольчої промисловості та їхніх експортних зусиль, зокрема, шляхом побудови партнерської торгівельної політики,
- засоби та інструменти на рівні ЄС, які убезпечують сільське господарство від незвичайних ринкових ризиків.

Федеральний уряд прагне до **способу ведення господарчої діяльності, що буде бережливо ставитися до навколошнього середовища та ресурсів, благополуччя тварин**. Сучасне сільське господарство стало використовує основи для виробництва в такий спосіб, що ведення господарчої діяльності здійснюється сприятливо для навколошнього середовища, з бережливим ставленням до ресурсів та ефективне в економічному відношенні, а також умови утримання продуктивних тварин відповідають їхнім потребам. Воно піклується про різноманітний та багатий на різні види культурний ландшафт. Зробити це можливим на всій території держави

є центральним прагненням німецької аграрної політики. До заходів та регулювань належать:

- регулювання по відношенню до навколошнього середовища, яких мають дотримуватися підприємства різного розміру та структури,
- рамкові умови, які уможливлюють ефективне землекористування та виробництво,
- біоекономіка, що засновується на інноваціях та орієнтується на ринок, що охоплює виробництво високоякісних продуктів харчування та підготовку біомаси для отримання енергії та в якості відновлюваної сировини,
- покращення умов утримання тварин, які використовуються в сільському господарстві відносно етичних аспектів та вимог з боку споживачів,
- підтримка сільськогосподарських підприємств під час адаптації до нових вимог та викликів через проведення досліджень, надання допомоги, інформування та належні перехідні періоди.

Сільська місцевість з її різноманітними економічними та демографічними викликами повинна бути підготовленою до майбутнього та бути організованою для людей таким чином, щоб в ній захотілося жити: ціллю політики BMEL для сільської місцевості є сталий розвиток сільських регіонів з

- доброю якістю життя, достатнім забезпеченням всім необхідним та потужною інфраструктурою,
- високою економічною та інноваційною спроможністю та добрими робочими місцями,
- захистом та доглядом за культурними ландшафтами та природними ресурсами,
- великою цінністю для відпочинку, а також
- активною громадянською участю/залученістю.

Надійні та безпечні для здоров'я продукти харчування та продукти першої необхідності є центральним прагненням **захисту споживачів щодо їхнього здоров'я**. Для цього на постійний основі проводиться виявлення та оцінка ризиків для здоров'я, пов'язаних з продуктами харчування, речовинами та продуктами. На основі отриманих знань постійно проводиться адаптація наявних приписів та структур. Політика BMEL націлюється на дієве виконання нормативних приписів, пов'язаних з продуктами харчування, та ефективну роботу структур, задіяних у нагляді за продуктами харчування. Okрім цього ціллю є захист від дезінформування та введення в оману.

Політика BMEL сприяє **інформуванню та навчанню споживачів**, а також кращій прозорості пропозиції в області продовольства, щодо предметів першої необхідності та продуктів, близьких до споживачів.

Вагомими **міжнародними викликами** в області завдань BMEL є гарантування продовольчої безпеки, стало забезпечення енергією та сировиною, збереження біорізноманіття та стримування зміни клімату. Тут зокрема BMEL діє у тісній кооперації з окремими державними партнерами, а також міжнародними організаціями.

Поряд із цим ціллю Федерального уряду по відношенню до **лісової політики** є розвиток адаптованого до майбутніх викликів, стійкого балансу між зростаючими вимогами до лісу з боку суспільства та його сталою продуктивністю. Завдяки сталому та близькому до природи веденю господарчої діяльності мають зберігатися та надалі розвиватися відповідні для місця вирощування, здатні адаптуватися до зміни клімату та різноманітні ліси з переважно місцевими видами дерев.

Центральною ціллю **політики в області рибного господарства** Федерального уряду є стало рибництво. Стале управління рибними ресурсами гарантує можливість комерційного ведення рибництва в якості важливого постачальника продуктів харчування для людей та основи життя для риб, а також робить свій внесок у збереження та відновлення біологічного різноманіття.

ВМЕЛ рухається зі своїми темами продовольства, сільського господарства, лісівництва, рибництва та захисту споживачів щодо питань здоров'я максимально близько до буденних потреб своїх громадян. Воно відповідає за надійність, безпечність та прозорість.

3.2 Організація Міністерства

Перша службова резиденція BMEL знаходиться в федеральному місті Бонн, його друга службова резиденція – в Берліні.

BMEL управляється **Федеральним міністром Крістіаном Шмідтом (Christian Schmidt)**, депутатом Бундестагу². Федеральний міністр, як член Федерального уряду є відповідальним за спрямування німецької політики в області продовольства та сільського господарства. Важливі справи слід погоджувати з членами урядового кабінету.

Обидва **Парламентські державні секретарі**, депутат Бундестагу **Петер Блезер (Peter Bleser)** та депутат Бундестагу **др. Марія Флахсбарт (Dr. Maria Flachsbarth)**, підтримують Федерального міністра у виконанні його політичних завдань та представляють Міністра в політичній області перед Бундестагом, Бундесратом та фракціями, але також і в певних фахових областях. Вони є членами Німецького Бундестагу. Міністр визначає, які саме завдання повинен взяти на себе той чи інший Парламентський державний секретар. Між Парламентськими державними секретарями та Федеральним міністром існують особливо довірчі відносини. Вони, за погодження з Міністром, пропонуються Федеральному президенту для призначення Федеральним канцлером. Парламентські державні секретарі хоча і мають певні урядові завдання, однак, **не належать до уряду**, оскільки він, відповідно до Основного закону, складається з Федерального канцлера та Федеральних міністрів.

Призначений на посаду державний секретар (службовець), др. Германн Онко Ейкенс (Dr. Hermann Onko Aeikens) є найвищим за рангом державним службовцем даного відомства. Він є відповідальним за працездатність та роботу Міністерства. При цьому він діє відповідно до нормативів та вказівок Міністра. Він також представляє інтереси цього найвищого відомства назовні та в середині в якості керівника/управлюючого. Для цієї діяльності необхідна особлива міра відповідності з фаховими та політичними постановками цілей з боку Міністра.

Поряд із **керівництвом Міністерства** включаючи штаб управління BMEL складається з **семи відділень**, які очолюються державним секретарем (Додаток 2). Більше ніж 900 співробітників займаються в Бонні та в Берліні виконанням урядових завдань в області продовольства, сільського, лісового та рибного господарства, сільської місцевості, а також захисту споживачів щодо питань здоров'я.

Штаб управління створюють офіс Міністра, відділ преси, відділ справ Кабінету та Парламенту, а також відділ стратегічної комунікації, роботи з громадськістю та протоколу.

² Формування уряду 19-го строку повноважень після виборів до Бундестагу у вересні 2017 року іще не завершено. Тому наразі «тимчасово діючий» Федеральний уряд і надалі залишається розпорядником на службі. В принципі, цей тимчасовий Федеральний уряд володіє на загальну думку тими самими ж повноваженнями, що й Федеральний уряд, що знаходиться на службі «на регулярній основі». В силу закону його свобода дій не обмежується «поточними справами». Діючий наразі Федеральний уряд також має право законодавчої ініціативи. Відомчі міністри і надалі, відповідно до статті 65 стор. 2 Основного закону, володіють належними повноваженнями, правом випускати законодавчі постанови та урядові приписи. Однак, практика роботи державних органів зараз носить перехідний характер та проявляє певну політичну стриманість.

Сім відділень під керівництвом одного з керівників відділення поділяються на мінімум два підвідділи кожне. Ці підвідділи в свою чергу також управляються керівниками підвідділів та підпорядковуються керівнику відділення. Підвідділи, як правило, складаються з мінімум п'яти відділів. В структурі Федерального міністерства відділи є опорною одиницею. Вони приймають перше рішення у всіх справах, які передані в їхнє відання/область відповідальності.

Малюнок 1: Відділення BMEL зі спеціалізованими завданнями

Відділення 1	Відділення 2	Відділення 3	Відділення 4	Відділення 5	Відділення 6	Відділення 7
Центральне відділення, координація аграрної політики	Продовольча політика, безпека продукції, інновації	Безпечність продуктів харчування, здоров'я тварин	Аграрні ринки, експорт, підтримка збуту	Економіка, що має екологічну основу, сталь сільське та лісове господарство	Політика ЄС, міжнародне співробітництво, рибництво	Сільська місцевість, стратегічні та політичні концепції

Відділення 1:

- Організація
- Персонал
- Бюджет
- Планування та принципові задачі
- Скорочення бюрократії
- Соціальний порядок
- Податки
- Статистика
- Управління

Відділення 2:

- Харчування
- Споживча поведінка
- Маркування продуктів харчування
- Нові технології
- Безпека продукції
- Дослідження та інновації

Відділення 3:

- Нагляд за продуктами харчування
- Безпека продуктів харчування
- Управління кризовими ситуаціями
- Годівля тварин
- Захист тварин
- Здоров'я тварин
- Епізоотії

Відділення 4:

- Підтримка
- Система регулювання ринку
- Продовольча промисловість
- Сприяння збуту
- Політика якості
- Виставки/ярмарки

Відділення 5:

- Сільське господарство
- Садівництво
- Органічне землеробство
- Ліс, деревина, мисливство
- Клімат, навколоіншне середовище
- Відновлювана сировина
- Біоенергетика
- Біологічне різноманіття

Відділення 6:

- Аграрне фінансування з боку ЄС
- Прямі виплати
- Політика рибного господарства
- Захист морського навколоіншого середовища
- Міжнародна аграрна торгівля
- Продовольство в світі
- Міжнародні проекти
- Брексит

Відділення 7:

- Сільська місцевість
- ELER
- Навчання
- Демографія
- Промови та тексти
- Інфраструктура

Для певних політично важомих завдань, особливо по відношенню до керівництва Федеральним міністерством, BMEL створило **організаційні одиниці зі штабними функціями**. Зараз в BMEL існує три штабні органи. Штабний орган щодо координації експорту та штабний орган щодо стратегії утримання продуктивних тварин напряму підпорядковані державному секретарю. Штабний орган щодо благополуччя тварин підпорядкований керівництву відділення 3.

Для вирішення тимчасових складних завдань, що вимагає міжвідомчого залучення персоналу, створюються **проектні групи**. Наприклад, на початку 2017 року було створено проектну групу «Вихід Великобританії з Європейського Союзу». Проектна група слугує для координації та погодження роботи в BMEL, із залученням представників різних відділень, які, у зв'язку з виходом та новим врегулюванням, мають налагодити нові відносини з Великобританією.

Для розробки та концепційних пропозицій рішень щодо планування завдань BMEL було створено **групу з планування**. Постановки питань, які частково виходять за межі одного відділення, цій групі направляються від Федерального міністра, державного секретаря або керівництва відділення.

В **Постійному представництві Федеративної республіки Німеччина** при ЄС в Брюсселі знаходиться відділ сільського господарства, яким керує співробітник BMEL. Okрім того, співробітники BMEL направляються до Постійних представництв ФАО та інших міжнародних організацій. Співробітники BMEL також працюють в німецьких закордонних представництвах.

Наукові Ради BMEL

BMEL наразі отримує фахову підтримку з боку наступних **шести Наукових Рад**:

- Наукова Рада з питань аграрної політики, продовольства та захисту споживачів щодо питань здоров'я,
- Наукова Рада з питань біорізноманіття та генетичних ресурсів,
- Наукова Рада з питань добрив,
- Наукова Рада з питань лісової політики,
- Наукова Рада щодо Національного плану дій щодо захисту рослин та
- Рада Експертів з питань сільського розвитку.

Вони слугують для наукової оцінки результатів та консультування тих, хто приймає рішення, або, як Рада Експертів з питань сільського розвитку, для консультування BMEL з практичних питань. Для цього Ради надають експертизи, заключення та рекомендації. Ці ради виконують консультаційну функцію.

3.3 Коло діяльності BMEL

BMEL під час виконання своїх завдань отримує підтримку з боку установ, що знаходяться в його області відповідальності. До кола діяльності німецького аграрного Міністерства належать **Вищі федеральні відомства, установи, незалежні в правовому відношенні, Федеральні дослідницькі інститути, установи Співтовариства Лейбніца та інституційні отримувачі дотацій**.

Малюнок 1: Коло діяльності BMEL

Федеральне міністерство продовольства та сільського господарства

Федеральна станція сільського господарства та продовольства

Федеральна станція сільського господарства та продовольства (BLE) є центральним виконавчим відомством в області відповідальності BMEL. Воно надає всеохоплюючі та різноманітні фахові та адміністративні сервіси та обіймає позицію центрального постачальника послуг.

Спектр завдань BLE є багатошаровим: як національне представництво системи врегулювання ринку ЄС вона запроваджує в Німеччині мережу безпеки з захисними заходами та робить вагомий внесок до гарантування стабільності ринку найважливіших аграрних продуктів. Для забезпечення високої якості продукції BLE контролює характеристики овочів та фруктів при імпорті. В якості державного представництва вона є відповідальною за надання дозволів приватним перевірочним системам та нагляд за контролюючими процедурами. Водночас вона діє в якості консультанта та органу, що налагоджує зв'язки. BLE також підключається на випадок виникнення кризи. Зі своїми суднами охорони рибництва вона забезпечує дотримання правових приписів в області рибництва, а також дотримання діючих для Німеччини квот щодо вилову.

Окрім того, BLE запроваджує по всій території Федерації програми по підтримці здорового харчування, органічного землеробства або біологічного різноманіття. Вона, в якості виконавця проектів, координує інноваційні програми та різноманітні дослідницькі проекти для BMEL та доводить інформацію про результати на всі рівні. В BLE зводиться воєдино багато інформаційних мереж, які активно діють в сільській місцевості на рівні Федерації та федеральних земель. У федеральному бюджеті на 2017 рік було підраховано витрати в розмірі 146,6 мільйонів євро та майже 917 представництв з персоналом.

Федеральна служба сортів

Федеральна служба сортів (BSA) в якості самостійного вищого Федерального відомства в рамках діяльності BMEL є відповідальною за допуск та захист сортів рослин та пов'язані із цим справи. BSA перевіряє заявки селекціонерів рослин на кожний новий сорт шляхом ретельних перевірок під час вирощування на те, чи виконуються передумови для отримання захисту для цього сорту або для допуску даного сорту в обіг. До завдань Федеральної служби сортів також належить участь у подальшому розвитку правових рамкових умов щодо селекції сортів та посівного матеріалу на національному та міжнародному рівнях. В подальшому, Федеральна служба сортів приймає участь у збереженні рослинних генетичних ресурсів. Для виконання завдань, покладених на Федеральну службу сортів в Федеральному бюджеті на 2017 рік було надано у розпорядження фінансові засоби в розмірі майже 21 мільйон євро та 276 представництв з персоналом.

Відомчі дослідження

Міністерство потребує для своєї роботи науково підтвердженні результати. Сучасні, успішні сільськогосподарська політика та політика захисту інтересів споживачів повинні мати змогу швидко звертатися до добре фахово організованих дослідницьких установ. Тому BMEL утримує в своїй області відповідальність відомства, що мають дослідну спрямованість, та дослідницькі установи («відомчі дослідження»). Наукові установи, що користуються підтримкою, та їхні наукові розробки забезпечують вагомий внесок у вирішення наявних та майбутніх проблем/подолання викликів:

результати їхніх досліджень однаково торкаються економічних аспектів та питань захисту споживачів.

Відомчі дослідження BMEL не обмежуються тільки питаннями, поставленими на національному рівні, а й поширюються на європейські та міжнародні проблеми. Наприклад, проводяться дослідження щодо подальшого розвитку Спільної аграрної політики ЄС, подолання голоду в світі та виконання міжнародних домовленостей. Відомчі дослідження BMEL здійснюються у різноманітних спільних проектах ЄС, європейських та міжнародних органах та пов'язані з міжнародними дослідницькими установами.

Результати досліджень робляться принципово доступними для громадськості. Завдяки цьому, від досліджень, які проводяться BMEL, отримуються користь споживачі, практики з сільського, лісового та рибного господарства, комерційні підприємства та люди, що проживають у сільській місцевості.

Якщо теми для досліджень, що є вагомими для політичного консультування, не опрацьовуються або недостатньо опрацьовуються в рамках відомчих досліджень, BMEL надає фінансування для проведення цих досліджень на замовлення сторонніми установами.

До закладів, що займаються відомчими дослідженнями належать **четири Федеральні дослідні інститути**, **Федеральний інститут оцінки ризиків**, а також **Німецький центр дослідження біомаси**. Інноваційні дослідження та компетентне, наукове консультування в області політики є тісно пов'язаними одне з одним завданнями та результатами діяльності цих установ.

Забезпечення фінансовими засобами та персоналом для проведення відомчих досліджень в 2017 році можна побачити у Зведені таблиця 1:

Зведені таблиця 1: Фінансові засоби та забезпечення персоналом установ, що займаються відомчими дослідженнями для BMEL

	Дебет у 2017 р. в 1 000 €	Кількість пра- цівників (робочих місць в бюджеті на 2017 р.)
Федеральний інститут оцінки ризиків	94 245	800,0
Федеральні дослідні інститути	350 645	2 496,9
Інститут Юліуса Кюна	91 033	770,1
Інститут Фрідріха Льофлера	106 741	624,1
Інститут Макса Рубнера	56 357	470,9
Інститут Йоханна Хайнріха фон Тюнена	96 514	631,8

Чотири **Федеральні дослідні інститути** Інститут Юліуса Кюна (JKI), Інститут Фрідріха Льофлера (FLI), Інститут Макса Рубнера (MRI) та Інститут Йоханна Хайнріха фон Тюнена (TI) розробляють науково обґрунтовану допомогу для BMEL під час прийняття рішень в області продовольчої, сільськогосподарської, лісової, рибної політики та політики захисту прав споживачів. Вони розширяють наукові відкриття в своїх областях діяльності на користь громадського добробуту.

- **Інститут Юліуса Кюна (JKI)** займається дослідженнями культурних рослин в їхній сукупності. Тут розробляються цілісні концепції для всього

рослинництва, для виробництва рослинницької продукції та догляду за культурними ландшафтами.

JKI збирає та публікує багато даних щодо корисного потенціалу рослин та досліджує концепції щодо захисту. Він розробляє, веде та координує численні бази даних та великі колекції, як-то «Німецький генетичний банк фруктів».

Співставлення зростаючої потреби у енергії та продуктах харчування з одночасно обмеженими ресурсами, представляє собою великий науковий виклик.

Робочими напрямками діяльності/спеціалізаціями є:

- Селекційні дослідження, тісно пов'язані із розвитком сталого виробництва продукції рослинництва,
- Діагностика та біологічні особливості шкідливих організмів, карантинні шкідники та види, нехарактерні для певної області,
- Інтегрований захист рослин,
- Безпека в генної техніці.

До закріплених у законі завдань JKI в рамках допуску засобів захисту рослин, а також перевірки діючих речовин в ЄС, належить оцінка дієвості та дослідження впливу певних засобів, а також резистентність шкідливих організмів.

JKI кооперує з багатьма німецькими і закордонними університетами та дослідними установами, спеціалізованими об'єднаннями та товариствами. Його науковці викладають в університетах та вищих спеціалізованих школах.

До JKI відносяться 17 інститутів в десяти місцях розташування.

В центрі роботи **Інституту Фрідріха Льофлера** (FLI) стоять питання здоров'я та благополуччя сільськогосподарських продуктивних тварин та захист людей від зоонозів – інфекцій, що передаються від тварини до людини. Ці завдання визначені у Законі про здоров'я тварин.

FLI працює теоретично та практично орієнтовано в різних фахових дисциплінах та залишає за необхідності споріднені науки.

Цілями дослідницьких робіт, які проводяться в FLI, є зокрема:

- Захист від інфекційних хвороб, епізоотій та зоонозів
- Покращення благополуччя сільськогосподарських продуктивних тварин та виробництво високоякісних продуктів харчування тваринного походження.

Якщо виникає якась епізоотія, інститут проводить епідеміологічне дослідження. Окрім того, він видає експертизи щодо оцінки ризиків, пов'язаних з різноманітними інфекційними хворобами продуктивних тварин. FLI є національним органом, що надає допуск для ветеринарних препаратів, які використовуються з метою діагностики інфекційних хвороб. В якості Федеральної установи FLI завідує більше ніж 75 національними референтними лабораторіями по епізоотіям, обов'язковим для реєстрації, та хворобам тварин, про які необхідно повідомляти. Референтні лабораторії надають роз'яснення у випадку підозри на певну хворобу, консультирують ветеринарні відомства та проводять регіональні дослідження або інші подібні заходи для підвищення якості діагностичних підходів у випадку виникнення епізоотій в Німеччині.

Постійна вакцинна комісія ветеринарної медицини (StIKo Vet) є також підрозділом FLI, як і філія Національної експертної комісії «Комарі, як переносники збудників хвороб».

На міжнародному рівні FLI відає референтними лабораторіями Всесвітньої організації здоров'я тварин (OIE) щодо грипу птиці, хвороби Ньюкасла, герпевірусної інфекції ВРХ тип 1, бруцельозу, хламідіозу, сапу та сказу. Окрім того, FLI є «Центром співробітництва щодо зоонозів в Європі» („Collaborating Centre for Zoonoses in Europe“), що відноситься до OIE та референтним центром Всесвітньої продовольчої організації (FAO) щодо грипу у тварин, хвороби Ньюкасла, а також класичної чуми свиней.

- **Інститут Макса Рубнера (MRI)** займається актуальними питаннями впливу харчування, окремих продуктів харчування або складових продуктів харчування та здоров'я людей. Також проводиться дослідження харчової поведінки певних груп населення. Співробітники MRI реалізують великі дослідницькі програми, як Національне дослідження споживання продуктів харчування та Національний моніторинг продовольства.

Основними напрямками роботи є:

- Визначення та поживно-фізіологічна оцінка складових продуктів харчування, які можуть здійснювати вплив на здоров'я,
- Дослідження бережливих процедур обробки та переробки продуктів, які заощаджують ресурси,
- Гарантування якості продуктів харчування тваринного та рослинного походження,
- Дослідження соціологічних параметрів харчування,
- Покращення інформування з питань харчування.

Велике значення для завчасного захисту споживачів має гарантування безпечності продуктів харчування. В MRI також досліджуються та оцінюються ризики, пов'язані з бажаними та небажаними складовими продуктів харчування. Науковці MRI ретельно розглядають основні аспекти традиційних та новітніх технологій обробки та переробки продуктів харчування, а також технологічних підходів в органічному виробництві.

Вони співпрацюють в національних та міжнародних дослідницьких програмах, органах та фахових відомствах, а також викладають в університетах та вищих спеціалізованих школах.

До MRI відноситься вісім інститутів в чотирьох місцях розташування.

- **Інститут Йоханна Хайнріха фон Тюнена (TI)** розробляє концепції сталого та конкурентоспроможного користування ресурсами для сільського, лісового господарства, лісової промисловості, а також рибництва. Його дослідження є прикладними та орієнтовані на потреби практики. Завдяки наявній фаховій експертізі в області екології, економіки та технології, науковці інституту покривають широкий спектр тем для дослідження.

Основними напрямками роботи є:

- Дослідження впливу зміни клімату на культурні рослини та популяцію риб,
- Виявлення загроз біологічному різноманіттю на різних рівнях,

- Розробка стратегій для збереження видів,
- Розробка можливостей для використання різних речовин в якості відновлюваної сировини.

Співробітники ТІ аналізують економічну ситуацію та умови життя в сільській місцевості, а також розвиток органічного землеробства. В результаті вони розробляють стратегії для адаптації та допомагають приймати правильні рішення щодо законодавчих рамкових умов. Інститути ТІ, які мають економічне спрямування, досліджують розвиток народного господарства та надають на цій основі рекомендації щодо подальших політичних стратегій дій.

Завдяки довгостроковому, безперервному та систематичному веденню обліку, спостереженням та нагляду, ТІ збирає ряд цінних даних, які окрім іншого застосовуються для складання звітів щодо стану навколошнього середовища.

Численні науковці ТІ займаються викладанням в університетах та кооперують з різноманітними дослідницькими установами на національному та міжнародному рівнях.

До ТІ відносяться 14 інститутів в семи місцях розташування

Інституційна підтримка в області захисту споживачів щодо питань здоров'я для побудови політики захисту прав споживачів в області відповідальності **Федерального міністерства** надається **Федеральною службою захисту споживачів та безпечності продуктів харчування (BVL)** та **Федеральним інститутом оцінки ризиків (BfR)**.

Федеральний інститут оцінки ризиків (BfR) - це незалежна наукова установа, яка оцінює ризики, пов'язані зі здоров'ям споживачів, та надає, виходячи із того, рекомендації Міністерству.

BfR є відповідальним за всі області безпечності продуктів харчування та захисту споживачів щодо питань здоров'я. Ризик для здоров'я можуть представляти залишки та контамінанти в продуктах харчування та кормах, харчові добавки та окремі складові продуктів харчування або мікроорганізми в та на продуктах харчування або товарах першої необхідності. Ці ризики не тільки оцінюються науковцями BfR, інформація про зроблені відкриття активно та широко поширюється.

Основними напрямками роботи є:

- Розробка сучасних чутливих методик підтвердження/виявлення,
- Отримання даних в рамках аналізу ризиків для визначення експозиції,
- Виявлення ризиків, раннє розпізнавання ризиків та мінімізація ризиків,
- Оцінка, розробка та валідація методів застосування та доповнення дослідів на тваринах,
- Комунікація та сприйняття ризиків.

BfR проводить свої дослідження, тісно пов'язані із закріпленими в законодавстві завданнями, з метою заповнення прогалин в області безпечності продуктів харчування, хімічних речовин, товарів першої необхідності і біоцидних речовин та отримання наукової компетенції в оцінці ризиків. Науковці тісно співпрацюють з національними та міжнародними дослідницькими установами та організаціями. Вони представляють Німеччину в якості експертів та працюють над підвищенням безпечності продуктів харчування по всьому світі.

Федеральна служба захисту споживачів та безпечності продуктів харчування (BVL) є управлюючим відомством та відповідає за управління ризиками. Воно переслідує ціль – покращити координацію між Федерацією та федеральними землями в області захисту споживачів щодо питань здоров'я, більш прозоро організувати комунікацію щодо ризиків та управляти ризиками до того, як із них розвинуться кризові ситуації. Вона представляє собою центр розташування кризового штабу «безпечность продуктів харчування» та може, у зв'язку із цим, брати на себе завдання оперативного загону в рамках управління кризами (продукти харчування/корми). Окрім того, вона представляє собою контактний орган для Служби з питань продуктів харчування та ветеринарної медицини (LVA) Європейської Комісії та європейської системи швидкого попередження щодо продуктів харчування та кормів (Rapid Alert System for Food and Feed - RASFF). Вона також є відомством, що надає допуск до ринку для нових продуктів харчування та харчових добавок, ветеринарних препаратів та засобів захисту рослин.

BVL впливає на загальні управлінські регулювання, координує підготовку і супроводжує програми спостереження та є філією комітетів на рівні Федерація-федеральна земля з питань безпечності продуктів харчування.

При BVL організована референтна лабораторія з контролю залишків в продуктах харчування та кормах, яка одночасно представляє собою спільну європейську референтну лабораторію

BVL тісно співпрацює як з BMEL, так і з федеральними землями.

На виконання завдань, покладених на BVL в Федеральному бюджеті на 2017 рік було передбачено фінансові засоби в розмірі майже 51,9 мільйонів євро та 566,1 представництв з персоналом.

Окрім вище зазначеного, Міністерство отримує підтримку від **шести Лейбніц-Інститутів**, які займаються прикладними фундаментальними дослідженнями та доповнюють фаховий спектр дослідницьких установ. Ці установи, що належать до Наукового співтовариства Готфрида Вільгельма Лейбніца (зареєстроване товариство) (WGL) щорічно отримують від BMEL фінансову підтримку в розмірі **майже 41,1 мільйон євро**, а їхні наукові висновки залучаються для консультування Міністерства.

Німецький фонд виноробства

Німецький винний фонд через Федеральний закон було створено в правовій формі установи публічно-правового характеру. Законодавчу основу його роботи створює Закон про виноробство. Під час виконання своїх завдань Німецький фонд виноробства звертається до Німецького інституту виноробства. Фінансові засоби, необхідні для виконання цих завдань, збираються Німецьким фондом виноробства через парафіскальні збори, які на сто процентів поступають від німецької виноробної промисловості. Розмір зборів визначено в § 43 Закону про виноробство. Німецький фонд виноробства та Німецький інститут виноробства активно впливають на спільну рекламу, яка має погоджуватися, відповідно до положень законодавства.

Інституційні отримувачі дотацій

Додатково, BMEL також підтримує наступні установи з загальним бюджетом у майже 33 мільйони євро (в 2017 році):

- **Кураторій по техніці та будівництву (зареєстроване товариство) (KTBL)**

KTBL надає у розпорядження нейтральні на незалежні дані та фахову інформацію. Дані Ktbl слугують в якості основи для прийняття рішень з боку політичних діячів та уряду та надають основу для оцінювання методів виробництва під час ведення господарчої діяльності на землі та в тваринництві тим, хто працює в сільськогосподарському консультуванні та на практиці. Також надається надійна інформація та методологічні основи для викладання та навчання в сільському господарстві.

- **Центр економіки та організації виробництва в садівництві (зареєстроване товариство) (ZBG)**

ZBG виконує дослідницьку роботу та проводить оцінювання для підтримки виробничо-економічного консультування в садівництві.

- **Кураторій по роботі в лісі та лісозаготівельній техніці (зареєстроване товариство) (KWF)**

KWF сприяє економічності та врожайності німецького лісового господарства та допомагає у розвитку в області лісового господарства.

- **Спеціалізоване агентство відновлюваної сировини (зареєстроване товариство) (FNR)**

За завданням BMEL FNR рухає вперед використання сільськогосподарської та лісогосподарської сировини. Воно координує всю діяльність, яка стосується відновлюваної сировини в Німеччині, підтримує дослідницьку роботу, новітні розробки та демонстрації, а також надає підтримку під час виходу на ринок продуктів з відновлюваної сировини. Через публікації та спеціалізовані заходи FNR поширює у фахових колах інформацію щодо актуальних наукових здобутків та консультує громадськість.

- **Спітовариство захисту німецьких лісів (зареєстроване товариство) (SDW)**

Завданням SDW є робота з громадськістю щодо представлення захисної, корисної функції лісу та функції місця для відпочинку. Заклик до захисту та збереження лісів.

- **Німецьке товариство харчування / продовольства (зареєстроване товариство)(DGE)**

Завданням DGE є сприяння проведенню досліджень в області наук про харчування/продовольство, оцінка їхніх результатів та представлення їх у розпорядження громадськості. Ціллю є забезпечення покращення здоров'я населення шляхом проведення цілеспрямованих, науково обґрунтованих та незалежних роз'яснень щодо харчування/продовольства та гарантування якості в консультуванні з питань харчування/продовольства. Додатково до цього, кожні чотири роки DGE розробляє на замовлення BMEL звіт з питань харчування/продовольства, який надає інформацію щодо ситуації в харчовому/продовольчому секторі Німеччини, а також щодо різних інших тем, важливих для харчового/продовольчого сектору.

- **Німецький союз догляду за ландшафтами (зареєстроване товариство) (DVL)**

DVL є даховим союзом для всіх інших союзів догляду за ландшафтами та подібних об'єднань в Німеччині. Він займається питаннями догляду за

ландшафтами, а також землекористування, яке легко переноситиметься навколошнім середовищем.

- **Німецький центр дослідження біомаси (DBFZ)**

DBFZ проводить прикладні дослідження в області енергетичного використання відновлюваних ресурсів з особливою увагою до застосування інноваційної техніки, економічних наслідків та питань навколошнього середовища.

Наразі в Німецькому центрі досліджень біомаси поряд із адміністрацією та основним офісом працують майже 140 співробітників в наукових спеціалізованих областях системи біоенергетики, біохімічної конверсії, термохімічної конверсії та біорафінерії.

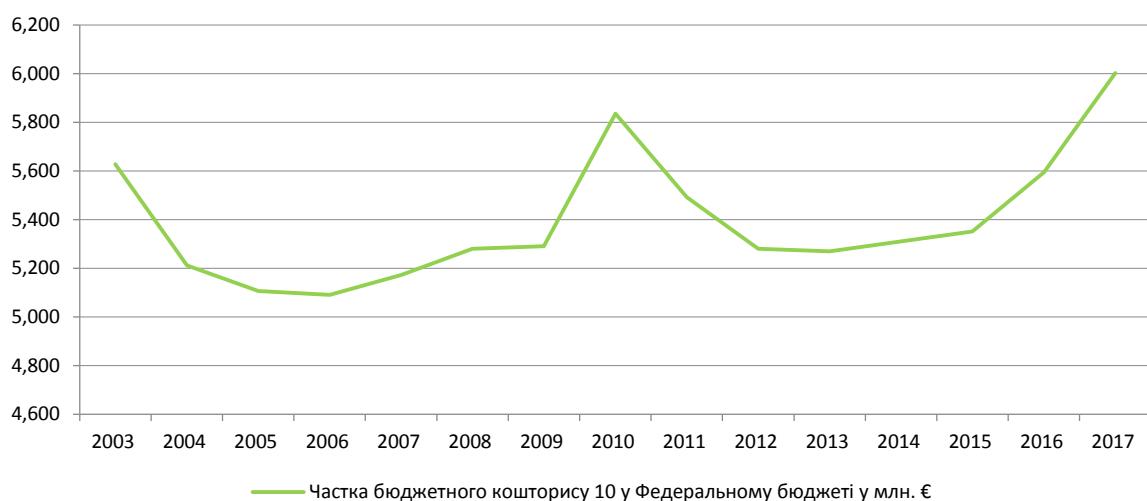
3.4 Бюджет BMEL

Федеральний бюджет представляє собою **фінансові засоби для виконання державних завдань**. В бюджеті відображаються вагомі політичні рішення уряду. Поряд із політичною функцією бюджет виконує також правову функцію. Він містить повноваження щодо здійснення видатків та основу для фінансового контролю, який здійснюється через Парламент та Федеральну рахункову палату.

В бюджетних кошторисах Федерального бюджету наведені калькуляції надходжень, видатків, повноважень щодо видатків на наступні періоди, штатних одиниць та фактичних робочих місць. При цьому принципово діє відомчий принцип, що означає, що бюджетні кошториси створюються відповідно до певних областей завдань.

Надходження та видатки BMEL представлені у **бюджетному кошторисі 10**.

Малюнок 2: Динаміка бюджетного кошторису 10 починаючи з 2003 року (дебет)

Оскільки Федеральний бюджет на 2018 рік іще не було прийнято у зв'язку із виборами до Бундестагу у вересні 2017 року, наступні пояснення відносяться до бюджету на 2017 рік. Бюджет BMEL (бюджетний кошторис 10) передбачав на **2017 рік** вперше **видатки в розмірі більше ніж шість мільярдів євро** (додаток 3). **В 2017 році** бюджет BMEL збільшився в порівнянні з бюджетом 2016 року **на 6,8 процентів**. В бюджеті 2017 року акценти були розставлені на наступних темах: сільське

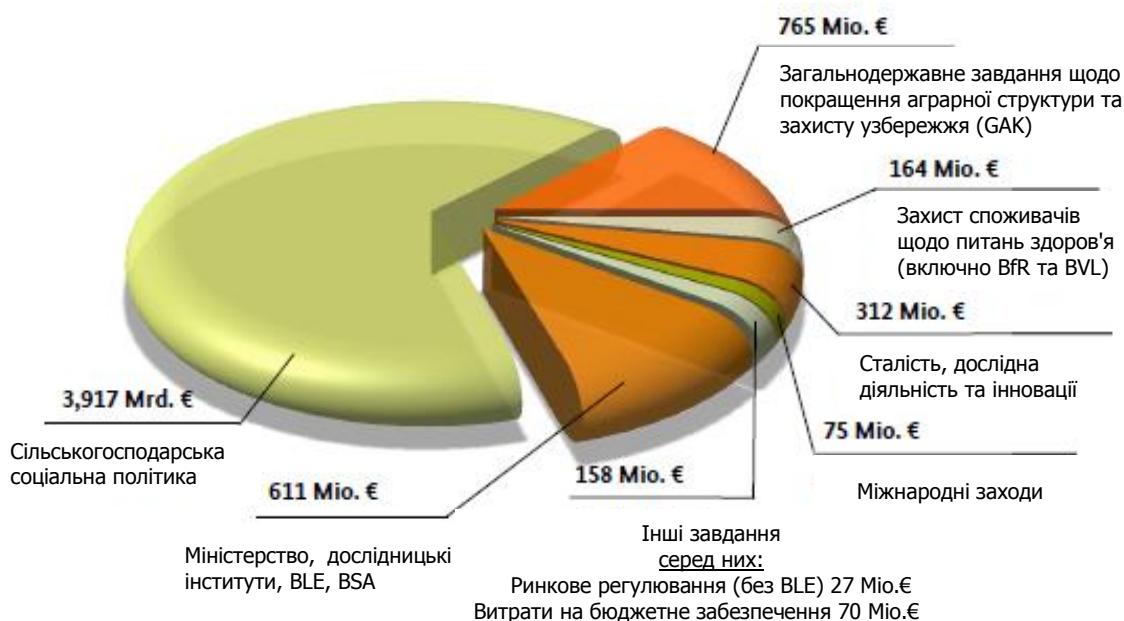
господарство, готове до майбутнього, життєздатні та привабливі сільські регіони, продовольство та захист споживачів щодо питань здоров'я.

Сільськогосподарська соціальна політика з майже 3,9 мільярдами євро створює найбільшу позицію серед видатків в бюджеті BMEL. Сільськогосподарська соціальна політика націлена на соціальні гарантії для працівників сільського господарства та садівництва.

За цією позицією слідують видатки на розвиток сільської місцевості. При цьому найважливішим національним інструментом підтримки є діяльність в рамках виконання «Загальнодержавного завдання щодо покращення аграрної структури та захисту узбережжя» (GAK) з 765 мільйонами євро. В рамках GAK змістово координуються заходи на рівні федеральних земель та надається додаткове фінансування з боку Федерації.

На захист споживачів щодо питань здоров'я та питання продовольства в 2017 році було передбачено більше 164 мільйонів євро. Основними напрямками діяльності в цій області була дотація для Федерального інституту оцінки ризиків, інформування споживачів особливо щодо таких тем, як здорове харчування, прозоре маркування продуктів харчування та попередження викидання великої кількості відходів продуктів харчування.

Малюнок 3: Бюджет BMEL на 2017 рік

Велике значення в рамках бюджету BMEL надається сталості, дослідній діяльності та інноваціям. В 2017 році на підтримку проектів в різних тематичних областях було передбачено біля 312,1 мільйонів євро.

Для здійснення міжнародних заходів в розпорядженні BMEL в 2017 році знаходилося більше 75 мільйонів євро. В якості гарних прикладів такої діяльності можна навести двостороннє співробітництво з FAO (15,7 млн. євро), заходи в рамках двостороннього

технічного співробітництва (15 млн. євро) та міжнародне стало ведення лісового господарства (6,5 млн. євро).

Урядовий проект **Федерального бюджету на 2018 рік** підлягає принципу дискретності. Тому новий уряд, який має бути обраним іще до 19-го Бундестагу, повинен запропонувати новий проект Федерального бюджету на 2018 рік. Так до бюджету зможуть бути внесені нові політичні напрямки нового уряду. Закон про бюджет 2018 року буде опубліковано вже після початку нового бюджетного 2018 року. До того часу бюджетна політика орієнтується на статтю 111 Основного закону (поточна бюджетна політика). В рамках поточної бюджетної політики Федеральний уряд уповноважений здійснювати всі видатки, які є необхідними,

- для того, щоб зберегти всі наявні, відповідно до діючого законодавства, установи та здійснити всі передбачені діючим законодавством заходи (забезпечення персоналом та устаткуванням),
- для того, щоб виконати всі обґрунтовані в правовому відношенні зобов'язання Федерації (зобов'язання, отримані до початку дії поточної бюджетної політики або в силу закону),
- для того, щоб продовжити розпочате будівництво, закупівлю та інші дії або надавати і надалі передбачену з цією метою допомогу, якщо планом бюджету за попередній рік на це все було отримано погодження (заходи, що продовжуються).

По тим питанням, які задовольняють попередньо зазначені вимоги, може бути надано до 45 процентів суми, передбаченої в 1-му проекті урядового бюджету.

3.5 Історичний розвиток/зміни організаційної структури BMEL після возз'єднання Німеччини

З жовтня 1990 року було відновлено німецьку Єдність. З возз'єднанням Міністерство сільського господарства отримало нове завдання – супроводжувати в економічному та соціальному відношенні перетворення сільського господарства, організованого на засадах планової економіки у таке, яке велося в НДР. BMEL створив 267 нових робочих місць для колишніх співробітників Міністерства продовольства, сільського та лісового господарства.

В 2001 році **Федеральне міністерство продовольства, сільського господарства та лісів** (BML) було перетворено на **Федеральне міністерство захисту споживачів, продовольства та сільського господарства** (BMVEL) для посилення прав споживачів (захист споживачів щодо питань здоров'я та економіки) через видання указу Федерального канцлера від 22 січня 2001 року. Міністерству були передані завдання з області відповідальності федерального міністерства економіки та технології (BMWi) та здоров'я (BMG). Основним напрямком було виробництво продуктів харчування на засадах органічного землеробства. Для того, щоб маркувати таку продукцію було створено державну «Біопечатку».

Під час кризи 2001 року, пов'язаної з появою «коров'ячого сказу», такі теми, як захист споживачів та безпечність продуктів харчування було додано до області відання сільськогосподарського відомства. **Була розбудована робоча область «захист споживачів»**, безпечність продуктів харчування була організована по новому, а органічне виробництво отримало посилену підтримку. Для того, щоб

рухати вперед захист споживачів щодо економічних питань, в 2002 році було створено підвідділ з назвою «захист споживачів». Він займався робочими питаннями захисту споживачів щодо економічних питань в області здоров'я, телекомунікацій, надання послуг, товарних перевезень, фінансових послуг та інформування.

17 грудня 2013 року з організаційним указом Федерального канцлера відповідальність за частини, пов'язані із захистом споживачів в правовій та економічній області було перенесено від BMEL до Федерального міністерства юстиції та захисту споживачів.

З урахуванням того, що перед сільським господарством, харчовою промисловістю та підтримкою сільської місцевості постають великі виклики, а рівноцінність умов життя у містах та сільській місцевості стане вагомою темою в наступні роки, Федеральний міністр Крістіан Шмідт представив в грудні 2016 року свою **Стратегію майбутнього для BMEL**. Ця стратегія охоплює організаційні та змістовні елементи в області майбутніх завдань міністерства.

Окрім того, для впровадження цієї стратегії в Міністерстві було здійснено наступні вагомі зміни:

- Завдяки новому самостійному відділенню, відповідальному за сільську місцевість має створитися основа для майбутнього Федерального міністерства продовольства, сільського господарства та сільської місцевості.
- Були створені штабне відділення «Стратегія утримання продуктивних тварин» з питань селекції, утримання та захисту тварин та штабне відділення «Ярлик благополуччя тварин» для впровадження державного підходу щодо забезпечення благополуччя тварин. Разом із запланованим державним ярликом «благополуччя тварин» стратегія утримання продуктивних тварин з вагомою складовою у забезпеченні майбутнього для німецького тваринництва.
- Був призначений уповноважений з питань оцифровування для сільського господарства 4.0. Він вважається контактною особою в BMEL з питань організації тематичної області «сільське господарство 4.0». Okрім цього, завдяки такому підходу, в певному місці в BMEL повинна бути сконцентрована вся діяльність з даної теми.
- Було зроблено наголос на такі області, як компетенція в питаннях харчування, наслідків зміни клімату, ринку землі, перспектив Спільної аграрної політики ЄС, а також близьких до практики правових регулювань.

4. Співробітництво між ЄС, Федерацією та федеральними землями

4.1 Розподіл компетенції між Федерацією та федеральними землями

В результаті федеральної структури Федеративної республіки Німеччина політичне переплетіння між рівнем ЄС та національним рівнем має в Німеччині іще один проміжний рівень – рівень федеральних земель.

Розподіл завдань між Федерацією та федеральними землями, а також фінансова відповідальність врегульовані в Конституції, Основному закону (GG). Виконання державних завдань та законодавство принципово знаходиться у віданні федеральних земель, відповідно до положень статей 30, 70 та 83 GG, якщо в Основному законі не передбачено інших регулювань, які від цього відрізняються.

Розподіл компетенції орієнтується на принцип субсидіарності (допоміжний характер правових норм), що означає, що виконання завдань повинно по можливості відбуватися децентралізовано. Таким чином принцип субсидіарності одночасно розглядає питання підпорядкування та власної відповідальності державних рівнів. В окремих випадках Федерація повинна пояснювати, чому завдання не може бути виконане децентралізовано підпорядкованим рівнем. На додаток це включає перевірку, чи було гарантовано дієвість та уніфікованість виконання завдання (іще) під час надання вказівок «нижчому» рівню. Якщо завдання вже закріплени за федеральними землями, передача відповідальності буде виправдана лише в тому випадку, якщо цілі відповідного управлінського заходу не можуть в повній мірі бути досягнуті на рівні федеральної землі, а будуть краще досягнуті через запровадження заходів на рівні Федерації. Принцип субсидіарності таким чином досягає раціональності при розподілі завдань: він попереджає випадковий розподіл повноважень, діє проти нефункціонального переплетіння Федерація-федеральні землі та повинен створювати передумови для ефективного виконання завдань.

Законодавство

Повноваження Федерації щодо законотворчості в основному сформульовані в статті 70 та далі Основного закону. На практиці, повноваження щодо законотворчості належать Федерації перш за все з огляду на уніфіковані вимоги. Однак федеральні землі також мають законодавче право, якщо Основний закон в цій області чітко не надає Федерації повноважень щодо законотворчості (стаття 70 GG). Слід розрізняти виключні (стаття 71, 73, 105 абзац 1 GG) та конкуруючі повноваження Федерації щодо законотворчості (стаття 72, 74, 105 абзац 2 GG).

В області **виключних повноважень щодо законотворчості** Федерації у федеральних земель є повноваження в області законотворчості лише, якщо та тільки на стільки, на скільки вони їх чітко отримують відповідно до положень Федерального закону. В аграрній області виключне право щодо законодавства поширюється на (стаття 73 GG):

- продовольчу безпеку оборонного призначенням,
- єдність митних та торгівельних областей, право вільного пересування для товарів, обіг товарів та система розрахунків з закордоном, а також
- статистика для Федерального призначення.

З так званою реформою федералізму 2006 року до виключної компетенції щодо законодавства федеральних земель в аграрній області було перенесено відповідальність за земельно-правовий інструментарій. Тому у Федерації більше немає можливості втрутатися в цю правову область. З того часу пристосування земельно-правового інструментарію стало завданням федеральних земель

На противагу цьому, федеральні землі в області **конкуруючих повноважень щодо законотворчості** Федерації мають право займатися законотворчістю допоки та на стільки, на скільки Федерація не може скористатися своєю компетентністю в законотворчості. В аграрній області, відповідно до статті 74 GG, конкуруючі повноваження щодо законотворчості зокрема поширюються на наступні області:

- соціальне страхування (агарне соціальне страхування),
- підтримка наукових досліджень,
- підтримка сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва (без права впровадження нового порядку землекористування),
- забезпечення продовольством, ввезення та вивезення сільськогосподарських та лісогосподарських товарів, риболовство у відкритому морі та неподалік узбережжя, а також захист узбережжя,
- заходи проти супільно небезпечних та заразних хвороб людей та тварин,
- правові норми щодо продуктів харчування, включаючи тварин, які слугують для їхнього отримання, правові норми щодо делікатесів, товарів першої необхідності та кормів, а також захист під час обігу сільськогосподарським та лісогосподарським насінням та посівним матеріалом (саджанцями), захист рослин від хвороб та шкідників, а також захист тварин,
- мисливська справа, а також
- захист природи та догляд за ландшафтом.

Загалом можна сказати, що повноваження в області законодавства в державній практиці було в значній мірі перекладено на Федерацію. Однак, відповідно до статті 50 GG, федеральні землі впливають на процес законотворчості та уряд Федерації, а також справи ЄС через Бундесрат, який складається з представництв урядів федеральніх земель.

Фінансування

Стаття 104а Основного закону визначає, що Федерація та федеральні землі окремо несуть витрати, які вираховуються відповідно до завдань, які вони на себе беруть (так званий **принцип зв'язності**). Це означає, що допоки федеральні землі є відповідальними за виконання державних завдань, вони також повинні брати на себе фінансування. Для цього федеральним земля надається певна частина податкових надходжень.

Федерація може фінансувати виключно ті завдання, щодо яких вона володіє чіткою або неписаною управлінською компетенцією, як це зазначається в Основному законі. Підтверджується основний принцип, у зв'язку із чим компетенція щодо фінансування слідує за управлінською компетенцією, приписи Основного закону регламентують, що Федерація та федеральні землі мають брати на себе фінансування управлінських завдань, які виникають у відповідних підпорядкованих їм відомствах.

У випадку передачі відповідальності за виконання завдання, що має відповідне законодавче підґрунтя, до відомства з підпорядкованої області, витрати фінансуються з Федерального бюджету. Наприклад, Федеральному відомству з питань сільського господарства та продовольства було передано участь у здійсненні заходів з боку ЄС, передбачених для Німеччини, забезпечення продовольчої безпеки у випадку настання катастрофи, завдання, пов'язані з переміщенням товарів через кордон, зокрема, виробів продовольчої промисловості, сільського та лісового господарства, а також дослідження та здійснення нагляду в сфері рибництва.

Однак, також існують **виключення** з регулювань Основного закону щодо суворого розподілу відповідальності у фінансуванні між Федерацією та федеральними землями. Основний закон уможливлює для Федерації участь у спільному фінансуванні заходів федеральних земель, беручи до уваги її загальнодержавну та загальноекономічну відповідальність.

- Стаття 104б абзац 1С.1 Основного закону передбачає, наприклад, за певних передумов можливості для фінансування з боку Федерації, а саме, за наявності законодавчої компетенції Федерації у відповідній області та подальших передумов, які мають економічний характер. У випадку природних катастроф або незвичних кризових ситуацій, які усувають державний контроль та значним чином негативно впливають на фінансове становище у державі, Федерація має право, відповідно до статті 104б абзацу 1С.2 Основного закону, надавати федеральним землям фінансову підтримку в тому числі у випадках, коли відсутня її законодавча компетенція у відповідній області.
- Наступне виключення для принципу розподілу зобов'язань діє щодо Федеральних законів, які визначають надання грошових виплат та виконуються федеральними землями, так звані закони щодо грошових виплат (стаття 104 абзац 3 Основного закону).
- Окрім того, Основним законом передбачається для певних областей завдань федеральні земель, які мають важоме значення для майбутнього розвитку Німеччини, участь Федерації у забезпеченні їхнього фінансування, якщо це є необхідним для покращення умов життя (стаття 91а абзац 1 Основного закону, так звані загальні державні завдання). Участь в аграрній області розширяється на області завдань, зазначені в Основному законі, щодо покращення аграрної структури та захисту узбережжя.

Екскурс: аграрна структурна політика

Так, зокрема, за реалізацію **аграрної структурної політики** відповідають федеральні землі; через це федеральні землі також повинні самостійно здійснювати її фінансування. Оскільки немає Федеральних законодавчих приписів щодо підтримки певної аграрної структури, федеральні землі мають різне фінансове забезпечення та різні аграрно-політичні уявлення, ця система в Німеччині призвела би до виникнення значних відмінностей у підтримці різних аграрних структур. Це протирічило б конституційній цілі у створенні **рівноцінних умов життя** в Німеччині. Тому було конституційно встановлено, що покращення аграрної структури та захист узбережжя є завданнями, які є важомими для всієї держави та вимагають участі у їхньому вирішенні з боку Федерації. З введенням статті 91а до Основного закону, завдання

щодо «покращення аграрної структури та захист узбережжя» в 1969 році було підняте до рівня спільних державних завдань Федерації та федеральних земель.

Основний закон визначає, що спільні державні завдання та деталі їхньої координації повинні детальніше визначатися Федеральним законом. окрім того, ним визначається, що Федерація бере на себе мінімум половину видатків в кожній федеральній землі, а участь Федерації має встановлюватися уніфіковано. Для цього було видано Закон про **спільне державне завдання «Покращення аграрної структури та захист узбережжя»** (GAK-закон). На його основі здійснюється виконання цього спільного державного завдання.

Комітет з планування аграрної структури та захисту узбережжя (PLANAK) визначає на основі пропозицій, які зробили Федерація та федеральні землі, щодо пристосування основних підходів по підтримці загального плану сам загальний план та розподіл доступних коштів Федерації між федеральними землями.

Комітет з планування збирається на рівні Міністерства та отримує допомогу при підготовці з боку підкомітету, в якому представлені державні секретарі та керівники служб Федерації та федеральніх земель. Для того, щоб підготуватися до засідання комітету з планування попередньо зустрічаються відповідальні за окремі області підтримки фахові референти, а також відповідальні за загальний процес бюджетні та координаційні референти від Федерації та федеральніх земель.

На цих засіданнях намагаються досягти порозуміння щодо пропозицій по внесенню змін до принципів, на яких ґрунтуються підтримка, та визначити відкриті питання, які надалі мають бути вирішені на рівні Міністерства. Розподіл фінансових засобів Федерації між федеральними землями відбувається на основі розрахункового ключа (методики), на який PLANAK погодився іще 2000 року. Ключ для федеральніх земель представляє собою політично зважений/погоджений ключ для розрахунку при розподілі витрат, в якому було враховано різноманітні аграрно-структурні відносини, так само, як і історичний розвиток (наприклад, возз'єднання Німеччини).

На додаток до цього федеральні землі обґруntовують, як вони хочуть розподілити отримані кошти між різними заходами. Щодо цього рішення PLANAK приймається в рамках окремої письмової процедури. На основі цього рішення Федерація надає федеральним землям відповідні кошти для виконання основного плану заходів. Цим кроком федеральним землям надаються повноваження подавати запит на отримання коштів, які вони потребують для здійснення відповідних виплат, до Федеральної каси. Це означає, що федеральні землі можуть дійсно отримати кошти тільки тоді, коли вони безпосередньо повинні здійснити оплату.

Принципи основного плану, відповідно до яких здійснюється підтримка, визначають змістовні рамки для участі у фінансуванні з боку Федерації та стосуються таким чином лише відносин між Федерацією та федеральними землями. Якщо федеральні землі хочуть запропонувати певний захід, відбувається конкретизація принципів підтримки через введення нових правил щодо підтримки для федеральніх земель, що уможливить впровадження даного заходу у практику. До цього як мінімум відноситься те, що принципи підтримки доповнюються певними нормами щодо управління та визначення процедур.

Частіше за все розширені можливості щодо підтримки, набуті завдяки зміні принципів підтримки, доповнюються або скорочуються федеральними землями відповідно до

наявних пріоритетів. Доповнення до можливостей щодо підтримки є допустимим, однак, не фінансується Федерацією в рамках спільних державних завдань. Обмеження можливостей щодо підтримки, як правило, не впливає на участь у фінансуванні з боку Федерації. В той же час, не допускається обмежень у передумовах, які передбачають підтримку.

Загальний план GAK представляє собою центральний національний інструмент аграрної структурної політики для виконання аграрної структурної політики ЄС. Правові рамки для підтримки сільської місцевості з 2013 року створюються багатьма постановами. На відміну від останнього періоду підтримки, створюються спільні стратегічні рамкові умови (GSR) зі стратегічними підходами до управління усіма фондами. На основі GSR країни-члени розробляють так звану партнерську угоду, яка покриває всі послуги/фінансування з боку Європейського структурного та інвестиційного фонду (ESI-Фонд).

Для сільської місцевості діють додаткові правила, які визначені Постановою (ЄС) № 1305/2013 щодо підтримки сільського розвитку з Європейського сільськогосподарського фонду розвитку сільської місцевості (ELER).

Впровадження GSR в рамках сільського розвитку вимагає розробки відповідних програм розвитку для сільської місцевості з певних пакетом заходів. Німеччина, як країна-член ЄС, поряд із регіональним програмним плануванням розробила іще і національне рамкове регулювання зі спільними складовими програми, яке було погоджене Європейською комісією.

Беручи до уваги федеральну структуру Федеративної республіки Німеччина, підтримка сільського розвитку здійснюється через програми розвитку на рівні федеральних земель.

Заходи в рамках GAK створюють змістовне ядро цих програм федеральних земель. Таким чином вони є спільними складовими програм на рівні федеральних земель. Найважливіші заходи, які у великій кількості здійснюються федеральними землями, були зведені разом до Національного рамкового регулювання (NRR). При цьому NRR представляє собою лише підготовку найважливіших заходів загального плану GAK, прийнятих в рамках PLANAK, відповідно до правових приписів ЄС, зазначених у постанові ELER та постанові про виконання ELER.

Таким чином, NRR містить спільні дані для центральних заходів щодо здійснення підтримки в рамках ELER в Німеччині. Після того, як ці заходи вбудовуються до регіональних програм розвитку, програми містять лише додаткові дані, для того, щоб спільно задовольнити правові вимоги ЄС. Завдяки опису заходів в рамках NRR їхня сумісність з правовими нормами ЄС (особливо з постановою ELER та постановою про виконання ELER) може перевірятися та підтверджуватися дозвільним рішенням з боку Європейської комісії.

Завдяки наданню Національного рамкового регулювання спрощується процес погодження програм, якщо в цих програмах звертаються до заходів в рамках NRR. Для здійснення федеральними землями заходів в рамках GAK в основу покладається редакція NRR на яку отримано дозвіл з боку Європейської комісії. Таким чином, федеральні землі, при здійсненні заходів щодо підтримки, мають враховувати пристосування та обмеження визначень щодо підтримки в рамках GAK на які було надано дозвіл з боку Європейської комісії. Офіційна адаптація принципів щодо

надання підтримки в рамках загального плану ГАК відбувається для відповідного наступного року.

Компетенції в області управління

Стаття 83 Основного закону визначає, що федеральні землі повинні виконувати Федеральні закони як власні питання, якщо Основним законом не передбачено нічого іншого. Це означає, що відповідальність за виконання державних завдань, за виключенням спеціально врегульованих областей, лежить на федеральніх землях. Федеральні землі виконують завдання в області управління через власні уряди. Вони також можуть передати їх далі на виконання відомствам та установам, які працюють на засадах самоуправління (публічно-правові корпорації, установи тощо), які надалі підлягатимуть державному нагляду.

У виключних випадках федеральні землі виконують закони за дорученням Федерації, якщо це визначається Основним законом. На відміну від самоуправління федеральніх земель, Федерація відносно управління за її дорученням здійснює не лише правовий, а й фаховий нагляд (стаття 84 абзац 3 положення 1 та 85 абзац 4 положення 1 Основного закону).

Сама Федерація забезпечує виконання законів через власний Федеральний уряд або через безпосередньо Федеральні державні корпорації або установи в рамках областей завдань, визначених в Основному законі.

4.2 Компетенція Федерації та федеральніх земель у справах ЄС

Принципово, відповідно до статті 5 абзацу 1 Угоди про Європейський Союз (ЕUV), ЄС може активно приймати участь лише в тих сферах, в яких інші країни-члени передали йому відповідні повноваження відносно досягнення спільних цілей. При цьому він може скористатися цими повноваженнями лише в тому обсязі, в якому це є необхідним для досягнення цих спільних цілей. Для всієї спільної діяльності діє **принцип субсидіарності**: ЄС може лише в тому випадку та на стільки активно дополучатися до відповідної діяльності, коли дії на рівні вище національного (супранаціональному) ведуть до кращого досягнення відповідної цілі ніж дії на рівні окремих держав (стаття 5 абзац 1 та 3 EUV). Таким чином, ЄС може здійснювати регулювання або подавати програми дій лише в тих сферах, в яких він володіє чіткими регулювальними повноваженнями, якщо виконується вищезазначена передумова.

В ході європейської інтеграції частина державної влади в Німеччині була передана Європейському Союзу. З цим ЄС було також передано велику кількість політичних областей, в яких до того часу федеральні землі мали законодавчі повноваження або право участі у прийнятті рішення через Бундесрат. Тому, для компенсації певної втрати повноважень, яка виникла в результаті передачі федеральними землями своїх суверенних прав, було прийнято статтю 23 Основного закону, відповідно до якої посилюється позиція Бундесрату. Загалом, для забезпечення виконання правових актів ЄС також діють основні риси законодавчого процесу.

В той же час, представлення інтересів Німеччини в ЄС закріплена за Федерацією. Таким чином вона приймає участь на рівні ЄС у вирішенні питань, які до їхнього перенесення до ЄС були в компетенції федеральніх земель. Для того, щоб надалі більш активно залучати федеральні землі до вирішенння питань на рівні ЄС, Федерація

та федеральні землі домовилися про численні **можливості для участі федеральних земель у прийняття рішень**. Подробиці врегульовано статтею 23 Основного закону щодо взаємодії між Федерацією та федеральними землями щодо питань ЄС (EUZBLG) а також Угодою між Федерацією та федеральними землями (BLV).

Конкретний вплив на європейські питання федеральні землі здійснюють через Бундесрат. Федеральний уряд зобов'язаний своєчасно інформувати Бундесрат про всі наміри/проекти в рамках ЄС, які є важливими для федеральних земель.

В аграрній сфері із заснуванням EWG та рішенням щодо провадження Спільної аграрної політики інституційна відповідальність була передана з національного рівня на рівень спітвогарства. Ця компетенція стосується перш за все повноважень щодо прийняття рішень та фінансування. Тому більшість правових регулювань в аграрній сфері засновуються на приписах з боку ЄС. Однак, компетенція щодо виконання/впровадження залишилася на національному рівні, а тут дуже активно залучається рівень федеральніх земель.

4.3 Співпраця Федерації та федеральніх земель – Конференція аграрних міністрів (АМК)

Для того, щоб забезпечувалася відповідна співпраця між Федерацією та федеральними землями щодо виконання поставлених перед ними завдань, існують різноманітні структури погодження на різних рівнях. До них зокрема належать регулярні наради керівництва урядів федеральніх земель з Федеральним канцлером, Конференція фахових міністрів, а також багато спільних органів та робочих кіл Федерації та федеральніх земель. Ці зустрічі повинні слугувати посиленню фахового обміну на політичному рівні для федеральніх земель між собою та з Федерацією.

Конференція аграрних міністрів, в якості Конференції фахових міністрів, представляє собою загальне Федеральне об'єднання аграрних міністрів та сенаторів на Федеральному рівні та рівні федеральніх земель (Додаток 4: Регламент АМК). При цьому мова іде про фахову раду з питань аграрного та лісового господарства, а також сільського розвитку. Засідання АМК зазвичай відбуваються двічі на рік. Поряд із постійними членами Конференції аграрних міністрів до участі у ній, як до розгляду окремих питань порядку денного, так і до участі у всьому заході, можуть запрошуватися зовнішні члени.

Перед АМК проводиться Конференція керівників служб (ACK) державних секретарів Федерації та федеральніх земель, які готують попередині рішення для розгляду на відповідній АМК.

Рішення представляють собою політичну заяву про наміри та не несуть правових зобов'язань.

АМК є частиною регулярних конференцій Прем'єр-міністрів та фахових міністрів в Німеччині. При цьому Конференції аграрних міністрів, так само як і інші конференції, діють в рамках їхнього кола повноважень.

До Конференції аграрних міністрів приїднуються різноманітні робочі об'єднання, які охоплюють багато федеральніх земель, та слугують для покращення співпраці між фаховими урядами Федерації та федеральніх земель. Наразі створені наступні робочі об'єднання:

- Робоче об'єднання Федерація/федеральні землі щодо питань сільськогосподарського виробництва та ринку,
- Робоче об'єднання Федерація/федеральні землі щодо сталого земельного розвитку,
- Робоче об'єднання Федерація/федеральні землі з питань лісів,
- Робоче об'єднання федеральних земель з питань захисту споживачів,
- Робоче об'єднання федеральних земель з питань органічного виробництва.

Робочі завдання для опрацювання надаються як АМК, так і АСК. Місця розташування робочих об'єднань, а також їхніх голів розподілені по всій території Німеччини. Їхнє завдання полягає головним чином у опрацюванні завдань, які надходять від АСК та АМК.

5. Аграрні уряди/агарне управління на рівні федеральних земель

5.1 Структури аграрного управління в федеральних землях

На рівні федеральних земель важливі виконавчі органи в області аграрної політики знаходяться при урядах федеральних земель, а також сільськогосподарських міністерствах. На рівні федеральних земель важливі виконавчі органи в області аграрної політики знаходяться при урядах федеральних земель, а також міністерствах сільського господарства.

Відповіальні за сільське господарство міністерства федеральних земель зобов'язані виконувати постанови ЄС та Федеральні закони спільно з підпорядкованими ним установами. Але, оскільки це все ж таки залишає для федеральних земель загалом певну свободу в організації своєї роботи щодо практичного виконання законів, вони часто можуть при цьому враховувати специфічні аспекти для тієї чи іншої федеральній землі, так що у виконанні частково зустрічаються певні відмінності. Уряди федеральних земель також можуть в рамках їхньої компетенції запроваджувати власні політичні заходи лише для певної федеральній землі.

Завдання виконуються установами, які відрізняються за їхнім видом та чисельністю в різних федеральних землях.

В деяких федеральних землях **відомча форма сільськогосподарських міністерств** не обмежується **лише областю аграрного управління**. Часто область сільського господарства комбінується з такими областями, як продовольство та захист споживачів або сільські території (наприклад, Баден-Вюртемберг, Баварія, Нижня Саксонія). Частково сільське господарство поєднується з іншими областями, наприклад, захистом навколошнього середовища та природи, економікою та транспортом або землеустроєм (Берлін, Бранденбург, Бремен, Гамбург, Гессен, Мекленбург – Передня Померанія, Райнланд – Пфальц, Північний Рейн – Вестфалія, Саар, Саксонія, Саксонія – Анхальт, Шлезвіг – Гольштейн, Тюрингія).

Міністерствам федеральних земель напряму підпорядковуються так звані **вищі та середні земельні відомства** (наприклад, земельна служба, уряди округів), а також **нижні земельні відомства**, які організовані на рівні земельних округів або поширяються на кілька земельних округів (наприклад, сільськогосподарські служби). Інші **установи, що не мають відомчих рис**, це, наприклад, дослідницькі станції, а також навчальні установи та місця підвищення кваліфікації для представників аграрного уряду.

Деякі регіональні управлінські задачі в аграрній області в Райнланд – Пфальці беруть на себе установи земельних округів, в Бранденбурзі вони беруть на себе всі завдання, пов'язані з регіональним управлінням. Ці завдання в більшості федеральних земель виконуються різними службами на рівні федеральній землі.

Численні федеральні землі делегували завдання щодо **агарного управління центральним земельним відомствам**, які є відповідальними лише за аграрну область (наприклад, Земельна служба/відомство з питань продовольства та сільського господарства федеральній землі Бранденбург) або мають набагато більш широкий спектр завдань (наприклад, Служба/відомство земельного управління федеральній землі Тюрингія). В деяких федеральних землях (наприклад, Баден –

Вюртtemберг) важливі завдання щодо аграрного управління взяли на себе урядові президії (окружні управління).

В окремих випадках відповідальними за земельні округи є **Служби з питань сільського господарства**, в інших федеральних землях вони можуть бути відповідальними за набагато більші області (наприклад, Шлезвіг – Гольштейн).

В деяких федеральних землях особливістю аграрного управління є **активне застосування самоуправлінських організацій в формі сільськогосподарських палат**. В Нижній Саксонії, Бремені, Північному Рейні – Вестфалії, Райнланд – Пфальці та в Саарі сільськогосподарським палатам було передано державні управлінські завдання.

Зважаючи на різноманітні виклики з якими стикаються підприємства аграрної сфери, **консультування** на сьогодні представляє собою необхідний інструмент в управлінні підприємством. В рамках спільногоЯ державного завдання «Покращення аграрної структури та захист узбережжя» (GAK) федеральним землям було відкрито можливість для підтримки надання консультування окремим підприємствам у зв'язку із вимогою щодо систематичної звітності у акредитованій системі управління. BMEL в області консультування бере на себе перш за все функцію координації діяльності між федеральними землями. Навіть коли в Німеччині вже протягом десятиліть існує система сільськогосподарського консультування, в окремих федеральніх землях склалися різні структури в сфері консультування та управління. Постійними факторами, які зумовлюють зміни, є аграрна політика, яка все більше визначається з боку ЄС, зміна структури підприємств, а також реформи в сфері управління в федеральніх землях. До класичних, вже таких, що зарекомендували себе, пропозицій в області консультування належать, наприклад, ті, що пропонуються сільськогосподарськими палатами в Північному Рейні – Вестфалії та Нижній Саксонії, державне офіційне консультування в південних федеральніх землях, а також консультування, яке надають приватні компанії на півночі Німеччини.

5.2 Аграрне управління в Нижній Саксонії

На найвищому рівні аграрного управління в Нижній Саксонії знаходиться Міністерство продовольства, сільського господарства та захисту споживачів.

Завдання, які приходяться на область відповідальності колег у Нижній Саксонії виконуються багатьма підпорядкованими службовими інстанціями.

Малюнок 4: Коло діяльності Міністерства продовольства, сільського господарства та захисту споживачів Нижньої Саксонії

Міністерство продовольства, сільського господарства та захисту споживачів Нижньої Саксонії		
Сільськогосподарська палата	Земельна служба/відомство захисту споживачів та безпечності продуктів харчування	Служби регіонального земельного розвитку
Завдання на виконання справ вищих органів управління (А)	Ветеринарні справи, захист споживачів	Землевпорядкування
Сільське господарство	з: 2 інститутами продуктів харчування та ветеринарної медицини	Землеустрій/консолідація земель
Продовольство/харчування	1 інститутом кормів	Оновлення сіл, управління державними землями та болотами
Рибництво	1 інститут товарів першої необхідності	Сервісний центр
Захист рослин	1 інститут бджільництва	Земельний розвиток та підтримка аграрного господарства
Селекція тварин	1 інститут риб та продукції рибництва	
Постанова про використання добрив		
Підтримка		
Виконання регулювань ЄС щодо розподілу премій		
Завдання в рамках самоуправління		
Земельні округи та міста, що не відносяться до округу		Земельні округи та міста, що не відносяться до округу
Управління кінним заводом, допоміжні підприємства	Ветеринарні справи, захист споживачів	Питання лісів та мисливства
Державна служба/відомство рибництва Бремерхафен		Лісогосподарське підприємство федеральної землі Нижня Саксонія (AÖR)
		Північно-західна німецька лісогосподарська дослідницька станція
		Земельні округи та міста, що не відносяться до округу
		Землеустрій та територіальне планування

Джерело: Міністерство продовольства, сільського господарства та захисту споживачів Нижньої Саксонії.

До кола діяльності аграрного міністерства Нижньої Саксонії відносяться наступні **безпосередньо земельні відомства**:

- Земельна служба/відомство захисту споживачів та безпечності продуктів харчування (LAVES)
- Кінний завод федеральної землі Нижня Саксонія
- Управління в галузі рибництва: державна служба рибництва Бремерхафен, сектор рибальства у внутрішніх водоймах при LAVES
- Служби регіонального земельного розвитку Брауншвайг, Лайн-Везер, Люнебург, Везер-Емс
- Служби земельного розвитку (розвитку федеральної землі)
- Удільні служби
- Сервісний центр розвитку федеральної землі та підтримки аграрного господарства
- Північно-західна німецька лісогосподарська дослідницька станція (NW-FVA)

Частина завдань також береться на себе **публічно правовими корпораціями та установами**. Ці так звані проміжні земельні управління підлягають правовому та фаховому нагляду з боку земельного міністерства. При цьому мова іде про наступні установи:

- Лісогосподарські підприємства федеральної землі Нижня Саксонія
- Сільськогосподарська палата Нижньої Саксонії

- Палата ветеринарних лікарів Нижньої Саксонії (правовий нагляд)
- Земельне товариство Нижньої Саксонії
- Протиепізоотична каса Нижньої Саксонії (правовий нагляд)
- Земельні округи та громади, наприклад, в сфері нагляду за продуктами харчування.

Екскурс до сільськогосподарської палати Нижньої Саксонії

Сільськогосподарська палата Нижньої Саксонії представляє собою самоуправлінську організацію сільського господарства в Нижній Саксонії. Юридичний статус сільськогосподарської палати – публічно-правова корпорація. Правовий нагляд за її діяльністю здійснює Міністерство продовольства, сільського господарства, захисту споживачів та земельного розвитку.

Сільськогосподарська палата Нижньої Саксонії представляє фахові інтереси роботодавців та найманих працівників в сільському та лісовому господарстві, а також садівництві. Найважливішими завданням сільськогосподарської палати є **консультування**, а також навчання, продовження навчання та підвищення кваліфікації роботодавців та найманих робітників в сільському та лісовому господарстві, а також садівництві.

Сільськогосподарська палата Нижньої Саксонії в якості «професійного самоуправлінського об'єднання» є зокрема відповідальною для усіх фермерів (примусове членство) за консультування та сприяння підвищенню продуктивності. Окрім того, вона, в якості «уповноваженого земельного відомства» при відповідальному Міністерстві, виконує **численні завдання з державної сфери діяльності**. До них належать **виконання законів та постанов, а також адміністративний супровід численних завдань у сфері державної підтримки аграрного господарства**. До того ж сільськогосподарська палата виконує по відношенню до інших публічно-правових та державних корпорації в Нижній Саксонії **роль сільськогосподарського фахового відомства**.

Фінансування сільськогосподарської палати відбувається переважно за рахунок відповідних зборів, інших надходжень на дотацій (49%). До цього додаються іще надходження з членських зборів підприємств-членів палати, зобов'язаних їх сплачувати (14%), а також фінансових субсидій федеральній землі Нижня Саксонія (37%).

5.3 Аграрне управління в Баварії

На найвищому рівні аграрного управління в Баварії знаходиться Баварське державне міністерство продовольства, сільського господарства та лісів (StMELF). Завдання в сфері аграрного управління в Баварії виконуються **переважно державними органами**. В Баварії не існує сільськогосподарських палат.

Малюнок 5: Організаційна структура кола діяльності Баварського державного міністерства продовольства, сільського господарства та лісів (StMELF)

Баварське державне міністерство продовольства, сільського господарства та лісів				
Баварська земельна станції/відомство сільського господарства	Центр технологій та підтримки	7 служб/відомств сільського розвитку	Державної академії управління продовольством, сільським господарством та лісовництвом	7 спеціалізованих/фахових шкіл аграрного спрямування
Баварська земельна станція/відомство виноробства та садівництва	Центр компетенції в сфері харчування/продовольства			3 вищі школи сільськогосподарського будівництва
Баварська земельна станція/відомство лісового господарства та лісопереробної промисловості	Баварська служба/відомство селекції посадкового матеріалу та рослин для лісового господарства			1 спеціалізована академія – спеціалізація менеджмент продовольства та забезпечення
		47 служб/відомств продовольства, сільського господарства та лісів		6 технічних шкіл для аграрного господарства
				1 технічна школа для лісового господарства
				1 школа для фермерів-лісівників
				51 сільськогосподарська школа з - 27 відділеннями сільського господарства - 48 відділеннями домашнє господарство

Джерело: Баварське державне міністерство продовольства, сільського господарства та лісів.

Завданнями **Баварської земельної станції /відомства сільського господарства** (LfL) є проведення прикладних досліджень, виконання державних завдань та завдань в сфері забезпечення підтримки, а також навчання та консультування в області сільського господарства.

Безпосередньо підпорядкований державному Міністерству **Центр технологій та підтримки** (TFZ) проводить дослідження в області вирощування енергетичних та сировинних рослин, яке буде легко переноситися навколошнім середовище, технологій та процедур безпечних для навколошнього середовища, виготовлення та використання біогенного твердого палива, а також біогенних рідкого палива, змащувальних матеріалів та інших речовин. В подальшому надаються погодження для заходів по підтримці енергетичного та речовинного використання біomasи.

В якості органів влади середньої ланки державному Міністерству безпосередньо підпорядковується сім **служб/відомств сільського розвитку**: Верхньої Баварії, Нижньої Баварії, Верхнього Пфальцу, Верхньої Франконії, Середньої Франконії, Нижньої Франконії та Швабії. Вони зі своїми інструментами роблять вагомий внесок у інтегрований сільський розвиток, оновлення сіл та введення нового порядку землекористування для забезпечення майбутнього для сільських регіонів в Баварії.

В якості штабного представництва державного Міністерства **Баварська земельна станція/відомство лісового господарства та лісопереробної промисловості** (LWF) слугує частиною Баварського лісогосподарського управління. З вісімома фаховими відділеннями вона надає підтримку місцевим лісогосподарським відомствам. Її завдання полягають у проведенні досліджень всього, що стосується лісу, максимально близько до практики, консультуванні та підтримці продовження навчання.

Баварська служба/відомство селекції посадкового матеріалу та рослин для лісового господарства (ASP) є земельним органом, відповідальним за селекцію посадкового матеріалу та саджанців для лісового господарства. Ціллю є гарантування походження, піклування про навколошнє середовище та збереження генетичного різноманіття в лісах Баварії. Завдання ASP при цьому полягають перш за все у прикладних дослідженнях в області лісового господарства, збереженні лісових генетичних ресурсів, виконанні державних завдань, передачі знань та консультуванні.

Центр компетенції в сфері харчування/продовольства (KErn) є центром надання послуг для партнерів по мережі та інших залучених осіб та організацій в сфері харчування/продовольства, а також для служб/відомств продовольства, сільського господарства та лісівництва.

В управлінні службами продовольства, сільського господарства та лісівництва державне Міністерство отримує допомогу з боку **Державної академії управління продовольством, сільським господарством та лісівництвом**. Вона є керівним органом щодо питань персоналу та бюджету, а також виконання зобов'язань по підтримці для служб/відомств в сфері сільського господарства. Вона бере на себе координуючу функцію по відношенню до служб/відомств та підтримує партнерів, які займаються консультуванням в рамках комплексного консультування. Як навчальна установа та установа, яка забезпечує підвищення кваліфікації у відповідній фаховій та позафаховій області, вона супроводжує процеси змін, а також пов'язані із цим зміни в організації та персоналі.

По всій території Баварії існує майже 50 **служб/відомств продовольства, сільського господарства та лісів** (AELF), які працюють на рівні багатьох земельних округів в якості управлінського відомства федеральної землі в колі діяльності Баварського державного міністерства продовольства, сільського господарства та лісів. Ключові завдання служб/відомств полягають у навчанні, консультуванні з питань суспільної користі, щодо отримання підтримки та надання підтримки. Служби/відомства розділяються на області сільського господарства та лісівництва та охоплюють відділення підтримки, відділення навчання та консультування та мінімум один фаховий центр, який працює для таких спеціальних областей, як утримання великої рогатої худоби, рослинництво, харчування/продовольство або комбінування доходів між регіонами, а також лісове відділення з його відповідними лісництвами. Фахові центри при службах/відомствах продовольства, сільського господарства та лісів працюють на міжрегіональному рівні для спеціальних областей. Вони, наприклад, координують комплексне консультування, забезпечують передачу знань від вищих навчальних закладів та земельних дослідницьких станцій, організують наукові конференції та закладають пілотні досліди, а також підтримують навчальну роботу, яку ведуть інші служби/відомства.

Баварська земельна станція/відомство виноробства та садівництва (LWG) є установою, що надає послуги та «зеленим» центром для виноробства, а також спеціалізованих підприємств в області садівництва, ландшафтного дизайну та будівництва спортивних майданчиків. Її завдання полягають в проведенні досліджень, консультуванні та наданні підтримки, а також продовженні навчання/підвищенні кваліфікації.

Поряд із навчальними закладами в сфері сільського господарства при службах/відомствах продовольства, сільського господарства та лісів, Баварія також має великий перелік інших **спеціалізованих/фахових** шкіл аграрного спрямування.

Додатки

Додаток 1

Закон про сільське господарство

Дата складання: 05.09.1955 року

Повна цитата: «Закон «Про сільське господарство», опублікований у Федеральному законодавчому бюллетні частина III, Класифікаційний номер № 780-1, опублікований у виправлений редакції, котрий востаннє було змінено у статті 358 Постанови від 31 серпня 2015 (BGBI. C. 1474)»

§ 1

Для того, щоб забезпечити участь сільського господарства у прогресивному розвитку німецького народного господарства та гарантувати населенню найкращі можливості забезпечення продовольчими товарами, сільське господарство повинне бути приведене у такий стан із використанням засобів загальної економічної та аграрної політик – особливо торгової податкової, кредитної та цінової політик – котрий дозволить йому збалансувати існуючі недоліки, пов'язані з природними та економічними умовами, порівняно з іншими сферами економіки і збільшити його продуктивність. Таким чином, одночасно повинен бути прирівнений до відповідних професійних груп соціальний статус людей, задіяних у сільському господарстві.

§ 2

(1) Федеральне міністерство продовольства та сільського господарства (Федеральне Міністерство) щорічно визначає доходи та витрати минулого сільськогосподарського звітного року сільськогосподарських підприємств, відповідно до розмірів підприємств, типів підприємств, систем підприємств та економічних сфер. З цією метою воно збирає результати економічної діяльності від 6 000 до 8 000 сільськогосподарських підприємств та оцінює їх. Інформація надається добровільно.

(2) На додачу, для визначення ситуації у сільському господарстві та його окремих групах, слід у поточному режимі збирати усю відповідну документацію зі статистики народного господарства-особливо індексів-порівняння та дані сільськогосподарської економіки та організації виробництва.

§ 3

З приводу консультацій відносно планування, збору та оцінки даних і документів Федеральне Міністерство звертається до однієї із призначених ним рад, котрі в основному складаються з експертів сільськогосподарської економіки і організації виробництва, включно із відповідною часткою практикуючих фермерів.

§ 4

Федеральний уряд надає кожні чотири роки – вперше з 2011 року - Бундестагу та Бундесрату «Звіт про стан сільського господарства». Звіт містить експертні висновки відносно того, наскільки:

а) зарплати порівнюваних професійних та тарифних груп відповідають заробітним платам для залученої та власне сімейної робочої сили, у перерахунку на необхідну робочу силу,-,

- (б) забезпечуються відповідні винагороди за діяльність керівника підприємства (надбавка керівника підприємства) і
- (с) відповідне нарахування відсотків на необхідний підприємству капітал; при цьому в основному виходять з розгляду підприємств із середніми умовами виробництва, які забезпечують стабільне існування селянської сім'ї при належному управлінні.

§ 5

У своєму звіті Федеральний уряд повідомляє про те, які заходи він здійснив або має намір здійснити для реалізації § 1, особливо з урахуванням можливої невідповідності між доходами та витратами, включаючи позиції витрат згідно із § 4; у той же час необхідно налаштуватися на керування підприємством, орієнтоване на стабільне підвищення доходів.

§ 6

Якщо існує необхідність у федеральних коштах для здійснення запланованих відповідно до § 5 заходів, Федеральний уряд повинен заздалегідь внести необхідні для цього суми коштів у план Федерального бюджету для відповідного фінансового/бюджетного року.

§ 7

(1) Окремі параметри відносно особистих та майнових відносин повинні зберігатися в таємниці від осіб, що отримали офіційні доручення позицій, задіяних у проведенні процедури встановлення/оцінювання. §§ 93, 97, 105 Абз. 1, § 111 Абз. 5 у зв'язку з § 105 Абз. 1, а також § 116 Абз. 1 положення про податки та платежі не діють. Це не виконується, якщо фінансові відомства потребують інформації для проведення розгляду стосовно податкових правопорушень, а також пов'язаної з ним податкової системи, якщо розгляд зумовлений примусовим суспільним інтересом, або у випадку надання неправдивих даних тими, хто зобов'язаний надавати дані або осіб, які діють у їх інтересах.

(2) На записи і документацію, створені з метою використання у процедурі встановлення/оцінювання, які знаходяться у власності платників податків, не поширюється § 97 положення про податки та платежі. Це не виконується, якщо платник податків відповідно до § 141 положення про податки та платежі зобов'язаний вести бухгалтерію, або якщо він добровільно веде бухгалтерські книги чи записи, результати яких можна покласти в основу розрахунку податку на прибуток.

(3) Поширення інформації, яке здійснюється у зв'язку із встановленням/оцінюванням, не може містити окремі дані про певні підприємства.

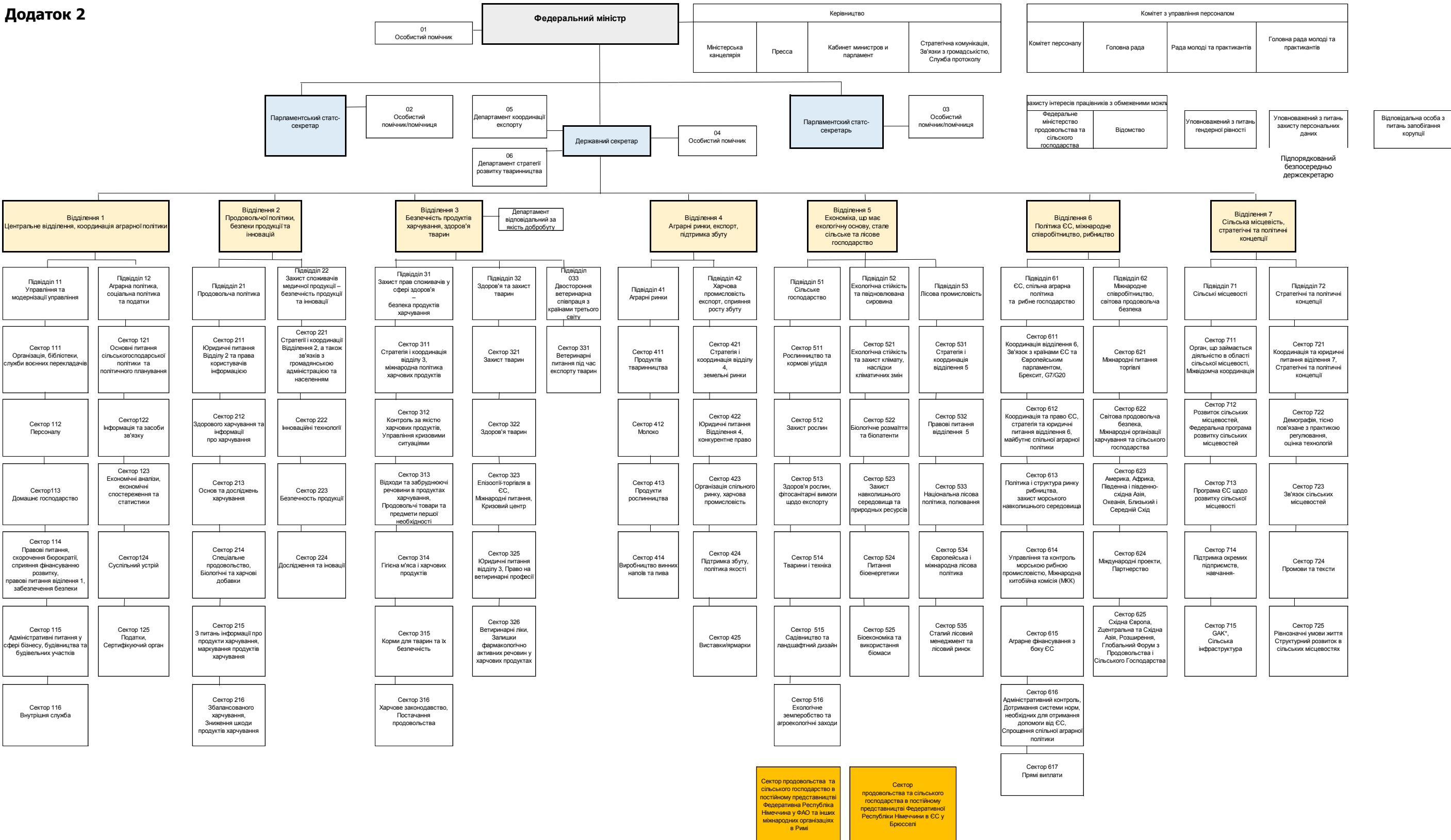
§ 8 (було відмінено)

§ 9

Цей Закон набирає чинності на наступний день після його оприлюднення.

Організація міністерства

Додаток 2

Додаток 3**Відділ 113**

113-07004/0770

10.11.2016

Бюджет 2017**Федерального міністерства продовольства та сільського господарства**

Вагомі області видатків:

Визначення призначення (коротке резюме)	2017 Кошторис Млн. €	2016 Кошторис Млн. €	Зміна 2017/2016 (стовпчик 2-3)	
			Млн. €	%
1	2	3	4	5
Сільськогосподарська соціальна політика (розд.1001)	3.917,3	3.814,0	103,3	2,7
забезпечення фермерів за віком	2.235,0	2.170,0	65,0	3,0
сільськогосподарське страхування від нещасних випадків	178,0	178,0	0,0	0,0
рента в зв'язку з передачею земельної ділянки спадкоємцю	22,0	24,0	-2,0	-8,3
страхування здоров'я фермерів	1.450,0	1.410,0	40,0	2,8
додаткова пенсія за віком	30,5	30,0	0,5	1,7
призупинення трудової діяльності в сільському господарстві	1,8	2,0	-0,2	-10,0
Захист споживачів щодо питань здоров'я та продовольства (розд.1002)	163,8	148,7	15,0	10,1
Федераційний інститут оцінки ризиків (BfR)	91,7	82,4	9,3	11,3
Федераційна служба захисту споживачів (BVL) (розд.1017)	51,9	46,3	5,6	12,2
інформування споживачів	16,0	16,0	0,0	0,0
Загальнодержавне завдання «Покращення агарної структури та захисту узбережжя» (розд.1003)	765,0	650,0	115,0	17,7
окремий рамковий план для попереджуvalьних заходів	100,0	100,0 ⁰¹⁾	0,0	0,0

щодо захисту від повені в рамках GAK				
Положення про ринки, заходи щодо попередження нещасних випадків (розд.1004)	168,7	131,6	37,1	28,2
фінансування кредитів	3,4	5,0	-1,6	-32,0
Федеральна станція сільського господарства та продовольства (BLE)	142,0	106,3	35,7	33,5
попередження нещасних випадків	19,0	16,0	3,0	18,7
Сталість, дослідження та інновації (розд.1005)	312,1	238,8	73,3	30,7
модельні та демонстраційні проекти	14,0	14,0	0,0	0,0
органічне землеробство/стале сільське господарство	20,0	17,0	3,0	17,6
стратегія щодо білкових рослин	6,0	6,0	0,0	0,0
Федеральна програма сільського розвитку	55,0	10,0	45,0	450,0
енергетична ефективність в сільському господарстві та садівництві	25,0	15,0	10,0	66,7
відновлювана сировина	61,0	61,0	0,0	0,0
підтримка інновацій	53,4	39,0	14,4	36,9
міжнародні кооперації у дослідженнях з метою забезпечення продовольством у світі	7,0	7,0	0,0	0,0
Міжнародні заходи (розд.1006)	75,2	74,1	1,1	1,5
укріплення зовнішньо-економічних стосунків	3,0	3,0	0,0	0,0
двостороннє технічне співробітництво	15,0	15,0	0,0	0,0
співробітництво з ФАО	15,7	15,2	0,5	3,4
внески до міжнародних організацій	33,8	34,3	-0,5	-1,4
міжнародне стало ведення господарської діяльності у лісі	6,5	5,5	1,0	18,2
Інші асигнування (розд.1010)	24,8	-8,1	32,9	-
допомога для сільсько-господарських підприємств	58,0	0,0	58,0	-

глобальне зменшення витрат	-57,2	-29,4	-27,9	-94,9
Центральні кошторисні витрати на управління (розд.1011)	106,4	97,4	9,0	9,3
витрати на забезпечення	69,9	64,2	5,7	8,9
Федеральне міністерство (розд.1012)	97,7	98,0	-0,3	-0,3
Коло діяльності (без отримувачів дотацій):	371,6	350,7	20,9	6,0
Інститут Юліуса Кюна (JKI) (розд.1013)	91,0	90,3	0,7	0,8
Інститут Фрідріха Льофлера (FLI) (розд.1014)	106,7	104,9	1,9	1,8
Інститут Макса Рюбнера (MRI) (розд.1015)	56,4	53,6	2,7	5,1
Інститут Йоханна Хайнріха фон Тюнена (TI) (розд.1016)	96,5	78,7	17,8	22,6
Федеральне відомство/служба сортів (розд.1018)	21,0	23,2	-2,2	-9,5
Бюджетний кошторис 10	6.002,6	5.595,2	407,4	7,3

Можливі відмінності в результаті округлення цифр.

1) 100 млн. євро для окремого рамкового плану для захисту від повені враховано у кошторисі в розділі 6002 заголовок 882 31, тому в бюджетному кошторисі 10 міститься не в повній сумі (5.595,2 млн. €).

11-140-Бюджет 2017 ;бюджетний кошторис 10 компактний

Додаток 4

Регламент/Порядок роботи Конференції/ради аграрних міністрів

(станом на: 02. квітня 2009 року)

1. Участь

1.1 В Конференції/Раді аграрних міністрів (АМК) представлені з правом голосу аграрні міністри та аграрні сенатори Федерації та федеральних земель Федеративної республіки Німеччина (члени АМК).

1.2 Секретар аграрного комітету Бундесрату, а також представник Конференції/Ради міністрів охорони здоров'я запрошується до участі у засіданні в якості постійних гостей.

1.3 До участі у засіданні або до присутності під час обговорення окремих пунктів порядку денного також можуть запрошуватися і інші гости.

2. Засідання

2.1 Загалом АМК зустрічається на засіданнях двічі на рік. За запитом з боку мініум дев'яти членів АМК може бути скликано позачергове засідання. Позачергові засідання можуть також проходити в формі телефонних або відео-конференцій.

Під час проведення позачергових засідань відповідно діють лише приписи, зазначені у цифрі 4 Регламенту/Порядку роботи абзаці 4.1 пункті 2, абзаці 4.3 пункті 2, а також абзаці 4.5 пункті 1 та абзаці 4.6.

2.2 АМК передує незалежна Конференція/Рада керівників служби (ACK), що відбувається попереднього дня та займається підготовкою рішень (дивись цифру 9).

2.3 Засідання АМК за тривалістю бажано обмежувати одним днем. Місце та час проведення засідання визначає федеральнa земля, що проводить засідання/головує на ньому.

3. Головування

3.1 Головування на АМК переходить з початку кожного нового календарного року до наступної федеральної землі в алфавітному порядку. Міста зі статусом федеральної землі є виключенням з цього правила.

3.2 Федеральна земля, що головує, створює для порочної роботи АМК та ACK відповідний офіс/бюро/канцелярію.

3.3 Член Конференції/Ради з боку головуючої федеральної землі складає порядок денний, запрошує для участі у засіданнях, головує на них та забезпечує їхній перебіг щодо організаційних питань. Він також надалі здійснює нагляд за виконанням рішень, прийнятих АМК.

4. Запрошення, порядок денний

4.1 Запрошення до участі, разом з попереднім порядком денним мають розсылатися головуючою федеральнюю землею мініум за п'ять тижнів до запланованого проведення засідання АМК. Під час скликання позачергового засідання має бути витримано строк попереднього повідомлення в один тиждень.

4.2 Пропозиції щодо порядку денного повідомлятися АМК з боку головуючої федеральної землі не пізніше трьох тижнів до запланованого часу засідання. Документи щодо прийнятих рішень та звіти, які було складено за результатами рішень попереднього засідання АМК, повинні бути надані всім членам АМК в

письмовій формі не пізніше ніж за два тижні до наступного засідання. Строк можливого подання заявок до АСК щодо внесення змін до пропозицій для прийняття рішень, по можливості, закінчується за три робочі дні до запланованого строку проведення засідання. До порядку денного вносяться ті пункти порядку денного, які були внесені членами АМК з дотриманням відповідних строків та форми подання. Якщо пропозиція однієї з федеральних земель має на меті надання певного звіту з боку Федерації, відповідний звіт Федерація надає в усній формі. За вимогою з боку федеральної землі, Федерація надає відповідний звіт в письмовій формі після проведення засідання з дотриманням належного строку.

4.3 Короткострокові пропозиції щодо доповнення запропонованого порядку денного можуть допускатися у виключних випадках, зокрема, коли мова іде про особливу політичну, змістовну та часову невідкладність/пріоритет. Пропозиції щодо доповнення включно з документами щодо підготовлених рішень (пропозиція щодо прийняття відповідного рішення та – якщо необхідно – обґрунтування прийняття відповідного рішення) мають надаватися членам АМК перед засідання.

4.4 Порядок денний повинен доповнюватися цими пропозиціями щодо доповнення (дивись цифру 4.3), у випадку коли три чверті всіх членів АМК це погодили.

4.5 Теми, які опрацьовуються в Бундесраті або одному з його комітетів, не повинні вноситися до порядку денного, якщо тільки Конференція/Рада аграрних міністрів не прийме протилежне рішення одноголосно. Однак, ці теми можуть розглядатися під час так званого «камінного обговорювання» в рамках АМК.

4.6 Відповідний звіт за кожен пункт порядку денного готує той, хто його заявив.

5. Правомочність виносити рішення, кворум

АМК є правомочною, якщо на засіданні присутні більше ніж половина її членів. Кожен член може бути представленим одним зі службовців з його кола відповідальності/підрозділу.

6. Прийняття рішень

6.1 Для прийняття того чи іншого рішення необхідна одноголосність; утримання не допускається. Одноголосність вважається досягнутою, якщо рішення приймається з отриманням голосів представників всіх членів з федеральних земель. В цьому випадку у рішенні необхідно окремо відмітити, що Федерація не брала участі у прийнятті даного рішення.

6.2 Член АМК, який представляє частково або повністю іншу думку щодо певного рішення, однак, не хоче перешкоджати прийняттю рішення, може надати відповідне роз'яснення, яке буде внесено до протоколу. Роз'яснення, що вноситься до протоколу, стає змістом відповідного рішення.

6.3 Рішення щодо процедурних питань приймаються простою більшістю. Призначення або ліквідація головування в робочих органах правління АМК, що створюються для вирішення нагальних питань, не відноситься до процедурних питань.

7. Рішення, що приймаються шляхом заочного голосування/опитування

7.1 Рішення Конференції/ради аграрних міністрів можуть прийматися шляхом заочного голосування/опитування.

7.2 Прийняття рішення шляхом заочного голосування/опитування може ініціюватися головуючою федеральню землею, якщо член АМК надає відповідну документацію щодо прийняття рішення, прийняття рішення виглядає можливим без поглиблого обговорювання та щодо цих передумов існує взаємне погодження між тим членом, що подав заяву, та головуючою федеральню землею.

7.3 Рішення за процедурою заочного голосування/опитування вважається прийнятым, якщо жоден з членів протягом трьох тижнів після отримання документів за результатами прийнятих рішень не подав оскарження запропонованого рішення з наведенням належних причин. Відповідно діє цифра 6.

7.4 До порядку денного АМК, який слідуватиме за рішенням, прийнятым шляхом заочного голосування/опитування, слід включити пункт «Звіт про рішення, прийняті шляхом заочного голосування/опитування».

8. Ведення протоколу

Рішення, що приймаються АМК, повинні вноситися до протоколу, який веде головуюча федерація земля. Ті, хто складають звіти, не зазначаються. Попередній протокол з результатами слід складати одразу ж після проведення засідання. Остаточний протокол повинен бути у розпорядженні всіх членів АМК в письмовій формі та на відповідному носії даних не пізніше ніж через чотирнадцять днів після проведення засідання.

9. Конференція/Рада керівників служби / попередня Конференція/Рада керівників служби (ACK)

9.1 Загалом, ACK проводиться два рази на рік для підготовки до АМК та один раз додатково в Берліні.

9.2 В ACK представлені з правом голосу керівники служб аграрних міністерств та аграрних сенатів Федерації та федеральних земель Німеччини (члени ACK).

9.3 Головує на ACK керівник служби головуючої в АМК федерації землі. Відповідно діють регулювання АМК щодо участі, засідань, головування, запрошення, повноважень щодо прийняття рішень, прийняття рішень, рішень за процедурою заочного голосування/опитування та ведення протоколу. Попередній протокол ACK повинен надаватися її членам та членам АМК одразу ж після засідання ACK. Порядок денний відповідає такому на засіданні АМК, до якого готовяться. Під час засідання в Берліні відповідно діють регулювання АМК.

10. Завдання Конференції/Ради керівників служби / попередньої Конференції/Ради керівників служби (ACK)

10.1 ACK готує для АМК тематичну інформацію щодо основних тем роботи. Основними темами роботи є пункти порядку денного, щодо яких виглядає доцільним проведення поглиблого політичного або додаткового фахового обговорення та прийняття рішення.

10.2 В іншому, ACK готує для АМК проекти рішень таким чином, щоб прийняття цих рішень могло б відбуватися без подальшого поглиблого обговорення. Підготовлені для певних пунктів порядку денного документи для прийняття рішення подаються до прийняття рішення у вигляді одного блоку.

10.3 До порядку денного, запропонованого АМК, на вимогу заявника можуть включатися такі пункти для обговорення, які було подано відповідно до поставлених строків та вже попередньо обговорено.

10.4 АСК може остаточно опрацьовувати пункти з порядку денного, якщо прийняття рішення з боку АМК не видається необхідним.

11. Робочі органи Конференції/ради аграрних міністрів/Конференції/Ради керівників служби

11.1 Для фахового опрацювання/підготовки АМК / АСК може призначати ad-hoc-робочі групи (для вирішення нагальних питань). Ad-hoc-робочі групи здійснюють свою діяльність за запитом від Конференції/Ради аграрних міністрів або Конференції/Ради керівників служби. Після завершення виконання свого завдання ad-hoc-робочі групи вважаються розпущенними.

11.2 Робочі органи представляють собою установи з питань співробітництва спеціалізованих урядів Федерації та федеральних земель. Їхні завдання в першу чергу полягають у опрацюванні завдань, які поступають від Конференції/Ради керівників служби та Конференції/Ради аграрний міністрів.

11.3 Робочі органи отримують від АМК / АСК робочі завдання з конкретно визначеним строком опрацювання. В разі недотримання строку, в звіті, що подається головуючій федеральній землі, мають бути зазначені вагомі для цього причини, про які звітують члени АСК. АМК та АСК можуть приймати нові рішення щодо отриманих робочих завдань стосовно як теми, так і встановлення строку опрацювання.

11.4 Робочі органи під час фахової підготовки їхніх рішень можуть уповноважуватися Конференцією/Радою аграрних міністрів та/або Конференцією/Радою керівників служби до подання через відповідну головуючу федеральну землю певних пропозицій до прийняття рішень. Робочі органи реєструють їхню документацію для прийняття рішень через члена АСК з Федерації або федеральній землі, з якої походить голова робочого органу, в якості звичайного пункту порядку денного для АСК.

11.5 Рішення в робочих органах приймаються більшістю голосів. До «Звіту для АСК» мають включатися результати голосування та позиції з відхиленнями.

11.6 Результати роботи робочого органу слід надсилати у вигляді «Звіту для Конференції/Ради керівників служби» до Конференції/Ради керівників служби. У «Звіті для Конференції/Ради керівників служби» слід викладати/пояснювати, чи та в якій формі результати повинні використовуватися в федеральніх землях.

11.7 Голова робочого органу інформує головуючу федеральну землю АМК про його засідання шляхом надсилання протоколів засідань, АМК, в свою чергу, пересилає цю інформацію далі членам АСК.